

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary Report)

ผลการรับฟังความคิดเห็นผู้ชมและผู้ฟังรายการและข้อเสนอต่อไทยพีบีเอส ปี 2556

จัดทำโดย

สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร
(Executive Summary Report)

ผลการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอจากผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส
ปี 2556

จัดทำโดย

สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ
องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)

คำนำ

ไทยพีบีเอสเป็นสื่อสาธารณะแห่งแรกและแห่งเดียวของไทยจัดตั้งขึ้นในปี 2551 การดำเนินงานที่ผ่านมา มีพัฒนาการก้าวหน้าตามลำดับ เช่นเดียวกับการยกระดับการทำงานของสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการที่เป็นกลไกสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของไทยพีบีเอสและการพัฒนารายการโดยรวม ในปี 2556 สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วประเทศทั้งที่เป็นผู้ติดตามชมและกลุ่มที่ไม่ติดตามชมไทยพีบีเอส โดยรับฟังผ่านแบบสอบถามและการสนทนากลุ่มย่อยในภูมิภาคต่างๆ และกลุ่มประเด็น 23 ประเด็น ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการรับฟังได้มีการประมวลผล และจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายซึ่งผ่านการกลั่นกรองและเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้นในที่ประชุมสมัชชาเพื่อนสื่อสาธารณะระดับชาติ ผลการรับฟังและข้อเสนอในเอกสารฉบับนี้จึงเป็นผลจากกระบวนการรับฟังที่ดีผ่านการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ข้อเสนอจึงมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จึงหวังว่ารายงานนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องตามสมควร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
1. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	3
2. รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอจากผู้ชมและผู้ฟังรายการ	13
2.1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์การรับฟัง	13
2.2. กระบวนการและวิธีการรับฟัง	14
2.3. ผลการรับฟัง	15
3. ความเห็นเพิ่มเติมจากสมาชิกสื่อสาธารณะระดับชาติ	28
4. ข้อเสนอเชิงนโยบายที่สำคัญ	30
5. ข้อเสนอเพื่อการปรับปรุงรายการ	33
6. ข้อเสนอเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ	35
7. ข้อเสนอต่อสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ	37
8. สรุป	37

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์การรับฟัง

1. ความเป็นมา

สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ เป็นกลไกที่กำหนดไว้ในมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 เพื่อสนับสนุนนโยบายของไทยพีบีเอสด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางและนโยบายการให้บริการของสื่อสาธารณะ ที่เอื้อประโยชน์แก่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งสร้างสรรค์สังคมและความมั่นคงของชาติ

สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการมีสมาชิกจำนวน 50 คน ที่มาจากการคัดเลือกจากภูมิภาคต่างๆ ผู้แทนกลุ่มประเด็น และผู้แทนผู้ชมและผู้ฟังรายการเข้มข้น มีบทบาทหลักในการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภูมิภาค ครอบคลุมกลุ่มผู้ชมผู้ฟังรายการที่หลากหลาย กว้างขวาง พร้อมทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย กรรมการบริหาร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนางาน และการพัฒนาคุณภาพรายการต่อไป

นอกจากบทบาทในการรับฟังความคิดเห็นและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วมแล้ว สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการยังมีบทบาทในการสนับสนุนไทยพีบีเอสในด้านอื่นๆ อีกด้วย เช่น การขยายเพื่อนสื่อสาธารณะ การพัฒนาศักยภาพผู้ชมผู้ฟังรายการ การร่วมช่วยเหลือสังคมในภาวะวิกฤติ เป็นต้น โดยเฉพาะปี 2556 สภาฯ ยังให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพผู้ชมผู้ฟังรายการทั้งในด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อ การพัฒนาผู้บริโภคให้เป็นพลเมือง และการยกระดับความคิดในการเป็นเจ้าของสื่อสาธารณะ รวมทั้งการรับฟังปัญหาและความต้องการอื่น ๆ ของประชาชน ดังนั้นการรับฟังความคิดเห็นในปี 2556 จึงกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อสำรวจพื้นที่ที่มีปัญหาการรับสัญญาณของไทยพีบีเอส
2. เพื่อติดตามผลการใช้ประโยชน์ข้อเสนอจากการรับฟังในปี 2555
3. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโดยรวม และการพัฒนารายการตามนโยบายของไทยพีบีเอสที่กำหนดไว้ในแผนงานปี 2556 ทั้งในส่วนของประเภทรายการและประเด็นงาน
4. เพื่อขยายเครือข่ายเพื่อนสื่อสาธารณะ
5. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ชมผู้ฟังรายการ
6. เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่และเชิงประเด็น

กระบวนการและวิธีการรับฟัง

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น การรับฟังความคิดเห็นในปี 2556 จึงใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายประกอบด้วย 1) เวทีขยายเครือข่าย ขยายเพื่อนสื่อสาธารณะ 2) เวทีแกนประสานหรือเวทีภูมิภาคเข้มข้น 3) เวทีกลุ่มประเด็น 4) เวทียุทธศาสตร์ ซึ่งจากการทุ่มเท สละเวลาในการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้ชม

และผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสแต่ละท่าน จึงทำให้ได้รับแบบสอบถามประกอบการวิเคราะห์ผลการรับฟัง จำนวน 2,674 ชุด แบ่งเป็นกลุ่มผู้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส จำนวน 1,617 ชุด และผู้ไม่ชม หรือไม่ ติดตามชมรายการ จำนวน 1,057 ชุด รวมทั้งได้รายงานผลการรับฟังจากกลุ่มผู้ชมผู้ฟังเข้มข้นในภูมิภาค ต่าง ๆ รวม 9 ภูมิภาค รายงานการรับฟังของกลุ่มประเด็น 23 กลุ่มประเด็น ประกอบด้วย กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี กลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่า 25 ปี กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มส่งเสริมความเสมอภาคของสตรี กลุ่มคนจนเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มนักรูทกิจ กลุ่มสื่อพื้นบ้าน กลุ่มแรงงานในระบบ กลุ่มแรงงานนอกระบบ กลุ่มแรงงานข้ามชาติ กลุ่มสิทธิมนุษยชน กลุ่มผู้บริโภค กลุ่มสื่อกระจายเสียงภาคพลเมือง กลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์ กลุ่มเกษตรกร ประเด็นครอบครัว ประเด็นการศึกษา ประเด็นสุขภาพ ประเด็นฐานทรัพยากร และประเด็นสิ่งแวดล้อม

ผลการรับฟัง

ก. ความชื่นชม

ไทยพีบีเอสเป็นสื่อที่มีประโยชน์ มีคุณค่า ดีกว่าโทรทัศน์ช่องอื่นๆ โดยเฉพาะด้านรายการข่าว และการพัฒนาจิตสำนึกพลเมือง สามารถสร้างสรรค์แรงบันดาลใจทั้งแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป รายการของไทยพีบีเอสมีส่วนในการสนับสนุนการเรียนการสอน การสร้างความเข้าใจในปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ประสบภัยจากเหตุความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนใต้ รายการของไทยพีบีเอสได้นำไปใช้ในโรงเรียนห่างไกล สามารถบูรณาการในการสอนวิชาได้หลากหลาย ทั้งวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา กลุ่มวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ วิชาศิลปะ ฯลฯ ผู้ปกครองใช้รายการของไทยพีบีเอสในการใช้สอนบุตรหลานที่บ้าน พัฒนาการได้แบบอย่างในการพัฒนางาน การพัฒนากิจกรรมชมรมชาติ การสร้างสันติภาพชายแดนใต้ ฯลฯ คุณภาพดังกล่าวสามารถสะท้อนได้อย่างชัดเจนจากคำพูดของผู้ใช้ประโยชน์รายการของไทยพีบีเอส เช่น

“สื่อ (โทรทัศน์) ในเมืองไทยส่วนใหญ่ไม่ยอมให้ลูกดู เพราะไม่ทำให้สมองโต แต่ให้ดูรายการของไทยพีบีเอส”

“ไทยพีบีเอส คือ ขุมพลังทางปัญญาของสังคม เป็นพลังความรู้ที่จะเข้าถึงคนชายขอบ ใช้เป็นพลังเปลี่ยนแปลงสังคมได้”

“ไทยพีบีเอสช่วยเติมเต็มให้กับผู้คนในบางพื้นที่ ที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบของส่วนกลาง”

“งานสมัชชาในวันนี้ทำให้ได้แรงบันดาลใจจะไปทำหนังสือกลางแปลง เช่น นำเอารายการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต เช่น เกษตรอินทรีย์ ไปฉายหรือสื่อต่างๆ ที่นำเอาไปใช้เพื่อต่อยอดในพื้นที่ได้”

“รายการของไทยพีบีเอส ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการไหลดเอารายการไปใช้ในชุมชน ”

“สารคดีไทซูด ข้าวปลาอาหาร สร้างการตระหนกและตระหนักรู้ให้กับเกษตรกร ความสำนึกเปลี่ยนแปลงเกิดการตั้งคำถามเกี่ยวกับการนี้ถึงชีวิตผู้กินอาหาร เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการผลิตอาหารบนพื้นที่สูง จนกลายเป็นโรงเรียนเกษตรธรรมชาติ”

ข. ความหวังใจ

จากการรับฟังพบว่าไทยพีบีเอสยังประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งจากการจัดการภายในองค์กร และ ความคาดหวังจากภายนอก จึงมีความหวังใจต่อไทยพีบีเอสในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การดำรงอยู่ของปัญหาในการรับสัญญาณการชมรายการของไทยพีบีเอส
2. ไทยพีบีเอสยังมีปัญหาในการจดจำและค้นหาช่องสถานี

ผู้ชมจำนวนหนึ่งไม่ได้ชมรายการของไทยพีบีเอส เพราะไม่สามารถเปิดชมได้ โดยลักษณะของ ปัญหา มีดังนี้

- 1) จำชื่อสถานีไม่ได้ ชื่อเรียกยาก ไม่เป็นตัวเลขเหมือนช่อง Free TV ทั่วไป
- 2) ลำดับช่องของไทยพีบีเอสไม่ติดต่อกับช่องของ Free TV ทั่วไป
- 3) ไม่สามารถปรับแรงแบบรีเซ็ตรับสัญญาณของไทยพีบีเอสได้ (เชิงเทคนิคทำไม่เป็น)
- 4) ผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งทำการเปลี่ยนช่องการชมเองไม่ได้ เปิดหาช่องไทยพีบีเอสไม่เป็น

นอกจากนี้ยังมีประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจความหมายของ “นกพิราบ” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของทาง สถานีว่าต้องการสื่อถึงเรื่องอะไร เพราะปรากฏแต่ภาพ ไม่มีคำอธิบาย

3. ไทยพีบีเอสยังมีปัญหาด้านจำนวนผู้ติดตามชม โดยที่กลุ่มผู้ที่ไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสส่วนใหญ่รับรู้ถึงสถานภาพ และคุณภาพรายการของไทยพีบีเอสเป็นอย่างดี แต่ที่ยังไม่ติดตามชมเพราะ รายการของไทยพีบีเอสยังไม่ตอบสนองความต้องการในการชมรายการ โดยพฤติกรรมการชมรายการของกลุ่มดังกล่าวต้องการชมเพื่อการผ่อนคลาย แม้จะเป็นรายการข่าว รายการที่มีสาระ แต่จะติดตามชมเมื่อการ ดำเนินรายการดังกล่าวมีการสอดแทรกเรื่องราว หรือดำเนินเนื้อหาที่ชวนให้น่าติดตาม

4. ผู้ชมและผู้ฟังรายการของไทยพีบีเอสจำนวนมากยังขาดความเข้าใจเรื่องสื่อสาธารณะ และยังมี บทบาทเป็นเพียงผู้บริโภค ข้อเสนอต่อไทยพีบีเอสยังเป็นลักษณะของการร้องขอเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองมากกว่าประโยชน์สาธารณะ

5. ไทยพีบีเอสยังประสบปัญหาด้านผังรายการในหลายด้าน เช่น

- 5.1 ผังรายการเปลี่ยนบ่อยเกินไป
- 5.2 การจัดผังรายการไม่มีหมวดหมู่คงที่
- 5.3 ผังรายการลงรายละเอียดมากเกินไป และบางรายการจัดเวลาคาบเกี่ยวกันไปมา ทำให้อ่าน

เข้าใจยาก

6. การดาวน์โหลดรายการของไทยพีบีเอสแม้จะมีความเร็วเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่เร็วพอ และยังมีจุดอ่อน อื่น ๆ เช่น

- 6.1 การขาดอัตลักษณ์ที่ชัดเจน การจัดลำดับเหตุการณ์บนหน้าเว็บไซต์อ่านยาก
- 6.2 การอัปโหลดรายการของทางสถานียังมีบางครั้งที่การอัปโหลดไปยังเว็บไซต์

www.thaipbs.or.th ภายหลังการออกอากาศทำได้ช้ามาก ต้องรอนานมาก ซึ่งไม่ทันกับสถานการณ์

6.3 เว็บไซต์ www.thaipbs.or.th ใช้งานยาก โดยเฉพาะการสืบค้นรายการย้อน

7. วิทยุของไทยพีบีเอสยังไม่เป็นที่รู้จักของประชาชน ยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่มากพอ

8. การทำกิจกรรมขับเคลื่อนสังคมที่ไม่ต้องผ่านจอของไทยพีบีเอสยังไม่ชัดเจน ทั้งในด้านการขยายเพื่อนและเครือข่าย การสานพลังทางสังคมกับภาคียุทธศาสตร์อื่น ตลอดจนการจัดบริการทางสังคมต่างๆ

9. ไทยพีบีเอสยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ทำให้ประชาชนจำนวนมากยังไม่รู้จักไทยพีบีเอส จึงไม่เปิดชมรายการ

10. ข้อเสนอในบางประเด็นที่สำคัญยังไม่มีแนวทางปฏิบัติ ประกอบด้วย

10.1. การสร้างความร่วมมือกับสื่อชุมชน ท้องถิ่น

10.2. การเพิ่มปริมาณและยกระดับนักข่าวพลเมือง

10.3. การพัฒนาแกนประสาน เพื่อนสื่อสาธารณะ

10.4. การพัฒนาศูนย์ภูมิภาค

10.5. การจัดตั้งกองทุนรับเงินสนับสนุนจากสมาชิกผู้ชมผู้ฟังรายการ

11. การขับเคลื่อนงานประเด็นที่กำหนดเป็นนโยบายมีความชัดเจน แต่ยังไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้มากพอ

ก. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากข้อมูลและเสียงสะท้อนจากการรับฟัง ซึ่งชี้ว่าไทยพีบีเอสยังมีจุดอ่อนและยังประสบปัญหาในการดำเนินงานหลายด้าน ผู้ชมผู้ฟังรายการจึงมีข้อเสนอทั้งในส่วนนโยบายการดำเนินงาน และข้อเสนอในการพัฒนารายการ โดยได้จัดตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. เร่งการขยายปริมาณและฐานผู้ชมผู้ฟังรายการ โดย

1.1. แก้ปัญหาสัญญาณการรับชม

1.2. ดำเนินมาตรการประชาสัมพันธ์เชิงรุกด้วยรูปแบบ วิธีการต่างๆ ดังนี้

1). การเข้าหากลุ่มผู้ชมผู้ฟังในลักษณะของเวทีไทยพีบีเอสสัญจรในภูมิภาคต่าง ๆ ร่วมกับสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ กลุ่มประเด็น เพื่อการประชาสัมพันธ์ และนำสิ่งดี ๆ ของทางสถานีบริการแก่ประชาชน

2). จัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนา ร่วมกับกลุ่มที่มีฐานสมาชิกจำนวนมาก เช่น สถาบันการศึกษา องค์กรธุรกิจ องค์กรจิตอาสา ฯลฯ

3). จัดจ้างหน่วยงานภายนอกรับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายภายนอกและประชาชนทั่วไป ได้ผลเฉพาะกับคนภายในองค์กร แพนชั่นแท้เป็นหลัก

1.3. เพิ่มความดึงดูดใจและคุณภาพของรายการ โดยมีข้อเสนอเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

1). การทำรายการให้มีอัตลักษณ์เฉพาะ เช่น รายการตอบโจทย์ในอดีต รายการภัตาคารบ้านทุ่ง รายการชนมไทยอะไรเอ๋ย ฯลฯ

2) เพิ่มรายการที่เป็นประเด็นร้อน เพราะประเด็นร้อนจะมีผู้สนใจเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากไทยพีบีเอสนำเสนอประเด็นร้อนอย่างสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น จะทำให้มีผู้ติดตามชมรายการของทางสถานีมากขึ้นเช่นกัน

3). เพิ่มรายการและคุณภาพรายการเชิงสืบสวนสอบสวน และนำเสนอเจาะลึก เกาะติดสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

4). เพิ่มรายการที่สร้างความบันเทิง ชมอย่างผ่อนคลายเพื่อดึงดูดใจกลุ่มผู้ที่ยังไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส

5). พัฒนาฉากของรายการต่างๆให้ครบถ้วน และทำให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. เพิ่มศักยภาพบุคลากรของไทยพีบีเอสในส่วนต่างๆ ดังนี้

2.1. พัฒนา ขกระดับ ปรับกระบวนการทัศน์ผู้ผลิตให้มีศักยภาพทางการแข่งขันในยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น

2.2. พัฒนาผู้ดำเนินรายการของไทยพีบีเอสให้มีบุคลิกภาพเฉพาะตัว ดำเนินรายการได้อย่างเป็นธรรมชาติ และมีลักษณะเป็นมืออาชีพยิ่งขึ้น

3. เตรียมความพร้อมในการการแข่งขันในยุคดิจิทัล และจากสถานการณ์ที่ความต้องการของผู้ชมผู้ฟังรายการที่แตกต่าง หลากหลาย และพฤติกรรมชมโทรทัศน์ที่เปลี่ยนไป จึงจำเป็นต้องดำเนินการดังนี้

3.1. เพิ่มไทยพีบีเอสช่องที่ 2 โดยเร็ว

3.2. กระจายอำนาจการจัดการทีวี ศูนย์ข่าวภูมิภาค และพัฒนาสถานีภูมิภาคต่างๆให้มีศักยภาพและขีดความสามารถเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการผลิตรายการที่ตอบสนองต่อภูมิภาค และการลงพื้นที่ติดตาม รายงานข่าวต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

3.3. พัฒนาสื่อวิทยุสำหรับกลุ่มเกษตรกร พ่อค้า-แม่ค้า กลุ่มแรงงาน รับจ้าง ฯลฯ และปรับรูปแบบการนำเสนอผ่านสื่อยุคใหม่ที่เหมาะสมกับผู้ชมวัยหนุ่มสาว

4. จัดทำผังรายการที่ง่ายในการจดจำ โดยจัดผังรายการเป็นช่วงเวลาแยกตามประเภทรายการ และจัดทำผังรายการให้ดูง่าย ไม่แน่นเกินไป

5. ปรับปรุงเว็บไซต์ของทางสถานีให้มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจน แยกเป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน ใช้งานง่าย

6. พัฒนาวิทยุของทางสถานีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และประชาสัมพันธ์รายการทางวิทยุให้รับรู้ทั่วกัน และระหว่างที่ทางสถานียังขาดความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และอุปกรณ์ในการออกอากาศให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ควรพิจารณาความเป็นไปได้ในการสร้างเครือข่ายกับวิทยุชุมชนในภูมิภาคต่างๆ พร้อมพัฒนารูปแบบรายการและการจัดการให้เป็นต้นแบบของวิทยุชุมชนของประเทศ และไทยพีบีเอสควรเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนการจัดตั้งทีวีชุมชนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เทคนิค และค่าใช้จ่ายพื้นฐานในการดำเนินงานแก่สถานีเครือข่ายของไทยพีบีเอส

7. เร่งสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายสื่อชุมชน เพื่อเป็นช่องทางในการนำรายการ ข้อมูล ข่าวสาร ของ ไทยพีบีเอสสู่การรับรู้และการใช้ประโยชน์แก่ประชาชน โดยอาจใช้โอกาสของการจัดสัมมนาเพื่อนสื่อ สาธารณะระดับชาติในการประชุมวางแผนการทำงานร่วมกัน หรือใช้โอกาสอื่นตามความเหมาะสม

8. สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งของ “เครือข่ายผู้นำรายการของไทยพีบีเอสไปใช้ประโยชน์” เช่น เครือข่ายครูไทยพีบีเอส โดยมีการร่วมในการออกแบบรายการ และการจัดทำผังรายการที่เอื้อต่อการใช้ รายการสนับสนุนการเรียนการสอน โดยเฉพาะโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล ตลอดจนเสริมศักยภาพกลุ่ม เฉพาะให้สามารถเป็นผู้ผลิตรายการ โดย

8.1. จัดผังของไทยพีบีเอสเป็นแบบ รายวันรายประเด็น เช่น วันจันทร์เป็นเรื่องทักษะชีวิต สลับกับข่าว วันอังคารเป็นเรื่องพหุวัฒนธรรมและความหลากหลายทางเพศ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนของนักเรียนในแต่ละวัน

8.2. ไทยพีบีเอสควรมีการจัด open house ในทุกพื้นที่ ทุกจังหวัด โดยสร้างอาสาสมัคร ในการจำลอง รายการไทยพีบีเอสลงไปในพื้นที่ เพื่อสร้างเครือข่าย นอกจากนี้การให้เด็กแข่งขันทำสื่อในพื้นที่เป็นเรื่องที่ น่าสนใจ

9. พัฒนานักข่าวพลเมืองทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

10. พัฒนาระดับคุณภาพความเป็นพลเมืองของผู้ชมและผู้ฟังรายการ รวมทั้งเสริมศักยภาพและ พัฒนาคความเข้มแข็งของเครือข่ายแกนประสานเพื่อนสื่อสาธารณะให้เป็นกำลังสนับสนุนดำเนินงานของ ไทยพีบีเอสได้อย่างแท้จริง

11. เร่งดำเนินการจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อสาธารณะ โดยรับเงินสนับสนุนจากประชาชนทั่วไป ค่าธรรมเนียมจากสมาชิก และการหารายได้ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ขัดกับพระราชบัญญัติการจัดตั้ง ส.ส.ท. การจัดตั้งกองทุนดังกล่าว นอกจากประโยชน์ด้านการระดมทุนแล้ว(ซึ่งอาจเป็นเงินที่ไม่มาก) แต่เป็นการ ตรวจสอบความนิยม และจำนวนผู้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสได้อีกทางหนึ่งด้วย

12. เพิ่มบทบาทของไทยพีบีเอสในการเป็นผู้นำด้านการจัดการทางสังคม (Social Organizer) และ เพิ่มความสำคัญต่อกิจกรรมการขับเคลื่อนสังคมที่ไม่ผ่านจอร์รายการเพื่อให้องค์กรเป็นที่ยอมรับ ได้รับความ ศรัทธาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วม การสานพลังภาคีการพัฒนาต่างๆ และการให้บริการ แก่สังคม กิจกรรมดังกล่าวควรใช้ศักยภาพของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ แกนประสาน และเพื่อนสื่อสาธารณะที่ มีอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ

13. พัฒนาระบบในการติดตาม ประเมินผลลัพธ์ ผลกระทบจากรายการของไทยพีบีเอส เพื่อใช้ผล การศึกษาดังกล่าวในการสะท้อนคุณค่า และความคุ้มค่าของการจัดตั้งไทยพีบีเอส

ง. ข้อเสนอเพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ

ในการตอบสนองต่อข้อเสนอและความคาดหวังของสังคม ตลอดจนการพัฒนาองค์กรตามให้บรรลู่ วัตถุประสงค์ในสถานการณ์ของการแข่งขันอย่างรุนแรง ไทยพีบีเอสจำเป็นต้องขยายขอบเขต มุมมองใหม่ด้าน

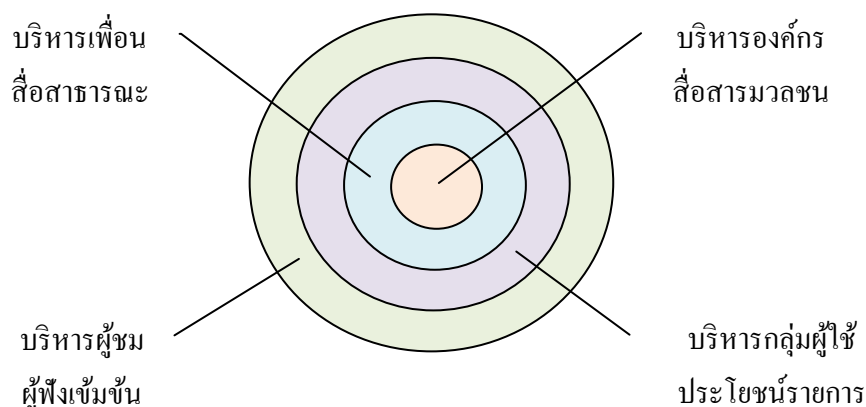
การบริหารจัดการองค์กร ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายตามข้อ 1-13 "ไทยพีบีเอสควร" ได้ยกระดับการบริหารจัดการในมิติต่างๆ ดังนี้

1. ขยายขอบเขตงานทางการบริหาร

การบริหารสื่อสาธารณะเพื่อตอบสนองข้อเสนอเชิงนโยบายและพัฒนาองค์การให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนด มีขอบเขตประเด็นงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าการบริหารสถานีโทรทัศน์และองค์กรสื่อสารมวลชนโดยทั่วไป เพราะปัจจัยของความสำเร็จที่สำคัญของการบริหารสื่อสาธารณะคือพลังการมีส่วนร่วมของผู้ชม ผู้ฟังรายการ และภาคีทางสังคมต่างๆ ดังนั้นการบริหารไทยพีบีเอสจึงมีภาคส่วนที่ต้องวางระบบในการดูแลให้ครอบคลุมงาน ดังนี้

- 1.1. งานบริหารองค์การสื่อสารมวลชน
- 1.2. งานบริหารเพื่อนสื่อสาธารณะ
- 1.3. งานบริหารภาคีผู้ใช้ประโยชน์จากรายการ
- 1.4. งานบริหารกลุ่มผู้ชมและผู้ฟังรายการเข้มข้น

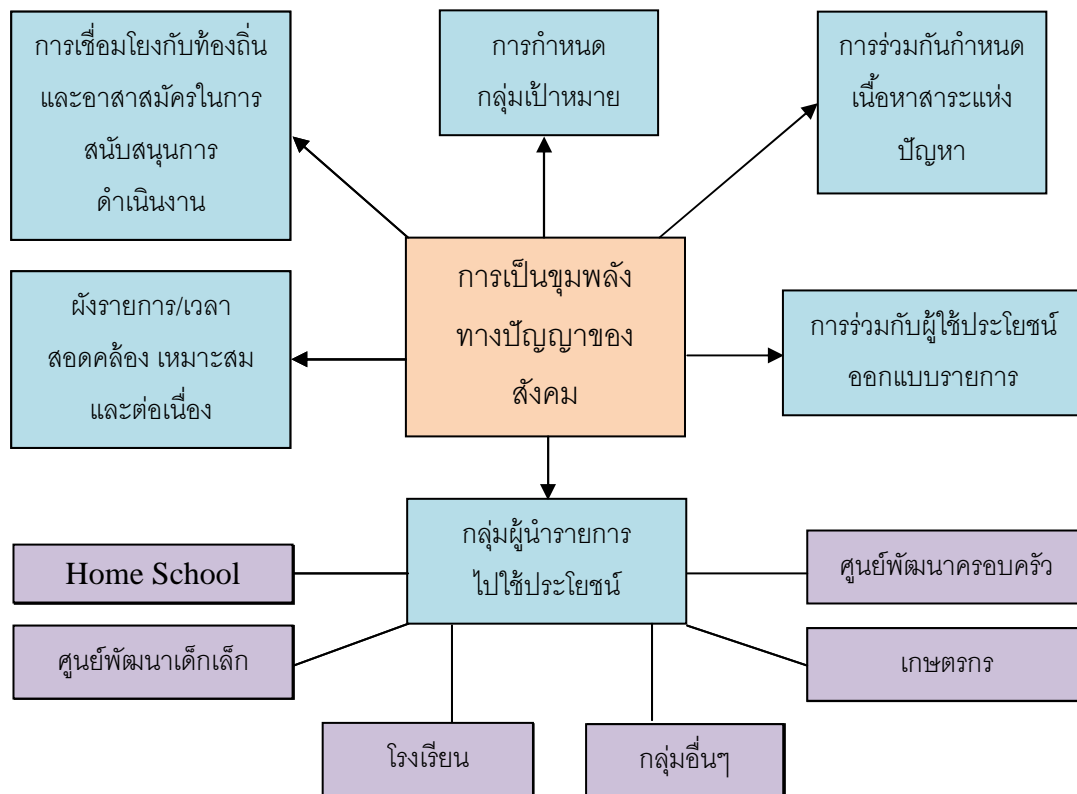
การบริหารกลุ่มภาคีทั้ง 4 ประเภท จำเป็นต้องมีระบบในการจัดการ เชื่อมโยงเพื่อสานพลังขับเคลื่อนงานของไทยพีบีเอสได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยรูปแบบความสัมพันธ์อาจเกาะเกี่ยวกันได้ตามแผนภูมิด้านล่าง

แผนภูมิที่ 1. ขอบเขตการบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนงานผู้วิสัยทัศน์ของไทยพีบีเอส

2. พัฒนาระบบและยุทธศาสตร์ในการเป็น”ชุมพลังทางปัญญาของสังคม”

ผู้ชมผู้ฟังรายการมีความคาดหวังให้”ไทยพีบีเอส”เป็นชุมพลังทางปัญญาของสังคม” ซึ่งผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยยุทธศาสตร์และระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อเชื่อมโยงทั้งในเชิงเนื้อหาสาระ กลุ่มผู้ผลิต และกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ต่างๆ ตามแผนภูมิด้านล่าง

แผนภูมิที่ 2. การเชื่อมโยงเพื่อการเป็นชุมพลังทางปัญญาของไทยพีบีเอส

3. เสริมศักยภาพและเชื่อมโยงภาคีผู้ใช้ประโยชน์รายการของไทยพีบีเอสอย่างเป็นระบบและครบวงจรประกอบด้วย

- 3.1. การสร้างเครือข่ายผู้ชมและผู้ฟังรายการ ผู้ใช้ประโยชน์จากรายการ
- 3.2. การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายในการร่วมผลิตรายการ
- 3.3. การนำเสนอรายการผ่านจอไทยพีบีเอส
- 3.4. การติดตาม ประเมินคุณค่าและผลกระทบจากรายการ

4. การพัฒนายุทธศาสตร์การสื่อสารเพื่อยกระดับการเป็นพลเมือง

วิสัยทัศน์ของไทยพีบีเอสคือการสร้างสังคมคุณภาพและคุณธรรม ซึ่งความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ดังกล่าว มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถในการสร้างการเปลี่ยนแปลงความคิด และพฤติกรรมของผู้ชมและผู้ฟังรายการให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ไทยพีบีเอสจึงควรมียุทธศาสตร์เชิงกระบวนการตามลำดับ ดังนี้

- 4.1. การสร้างความน่าสนใจของไทยพีบีเอส
- 4.2. การสร้างความต้องการใหม่
- 4.3. การพัฒนาผู้ชมและผู้ฟังรายการ
- 4.4. การเปลี่ยนความคิด ปรับพฤติกรรมสู่การเป็นพลเมือง

จ. ข้อเสนอต่อสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ

การขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสื่อสาธารณะเป็นความรับผิดชอบร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบทบาทที่แตกต่างกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน จากความคาดหวัง และข้อเสนอที่ได้รับจากการรับฟัง จำเป็นที่สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสต้องยกระดับการมีส่วนร่วมจากการ”ร่วมแบบ Passive Participation สู่การร่วมแบบ Active Participation” โดยกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของสภาฯ เชิงกว้างตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. องค์การแพร่ภาพและกระจายเสียงสาธารณะแห่งประเทศไทย(ส.ส.ท.) มากกว่าการทำหน้าที่ในขอบเขตเฉพาะตามประกาศของ ส.ส.ท. ด้วยมุมมองดังกล่าว สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสจึงควรร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติ หรือ “งานขาเคลื่อน” เพื่อหนุนเสริมความสำเร็จของข้อเสนอเชิงนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. รวมกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์รายการของไทยพีบีเอส เช่น กลุ่มครูไทยพีบีเอส กลุ่มเยาวชนไทยพีบีเอส ฯลฯ และเป็นแกนประสานเชื่อมโยงการจัดทำรายการและการพัฒนาต่างๆ กับไทยพีบีเอส
2. ติดตาม ประเมินผล ค้นหากรณีรูปธรรมที่เป็นผลการใช้ประโยชน์ไทยพีบีเอส เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สร้างสรรค์ผลงาน และสะท้อนคุณค่าของการดำรงอยู่ของไทยพีบีเอส
3. เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร คำแนะนำต่างๆ เพื่อสร้างความสนใจต่อไทยพีบีเอส และการเป็นผู้ชมสื่อที่มีคุณภาพในยุคของสื่อดิจิทัล

จ. สรุป

ไทยพีบีเอสเป็นสถานีที่โดดเด่นในการนำเสนอเรื่องราวรอบด้าน ครอบคลุมหลายประเด็นปัญหาของสังคม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แต่สถานียังมีข้อบกพร่องในด้านผังรายการ และเวลาที่ออกอากาศที่เหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภทแต่ละช่วงอายุ และการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต

ในการดำเนินงานไทยพีบีเอสมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เพราะไม่สามารถโฆษณาสินค้าเพื่อหารายได้เพิ่ม กรณีดังกล่าวได้มีข้อเสนอให้ทางสถานีพิจารณานิยามของการโฆษณาในมิติใหม่ เพราะอาจเปิดช่องให้ทางสถานีหารายได้ในงานพัฒนาได้เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้สถานีควรสร้างความเป็นเจ้าของร่วมของประชาชนให้มากขึ้น โดยการจัดตั้งสภาผู้ใช้ประโยชน์รายการ เช่น สภาครูไทยพีบีเอส สภาเด็กและเยาวชนไทยพีบีเอส และสภาผู้ชมในระดับพื้นที่ เพื่อช่วยเหลือในการขยายฐานผู้ชมผู้ฟังรายการ และการจัดกิจกรรมอื่นๆของไทยพีบีเอส

ในด้านสื่อออนไลน์และสื่อรูปแบบใหม่ ไทยพีบีเอสควรทำคลิปแนะนำการเข้าถึงและใช้อย่างสร้างสรรค์ และจัดทำรายการที่เหมาะสมแก่การเผยแพร่ผ่านช่องทางดังกล่าว และควรปรับปรุงแนวทางในการนำเสนอสื่อออนไลน์ โดยการปรับปรุงหน้าเว็บไซต์ ระบบสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้การเข้าถึงระบบทางอินเทอร์เน็ตเป็นไปโดยง่าย ทำให้ผู้ผลิตและสถานีได้รับข้อคิดเห็นจากผู้ชมไปพร้อมกัน และใช้สื่อออนไลน์เป็นพลังในการขับเคลื่อนสังคมควบคู่กับการนำเสนอผ่านรายการตามปกติของไทยพีบีเอส

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอจากผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส ปี 2556

ความเป็นมา

สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ เป็นกลไกที่กำหนดไว้ในมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 เพื่อสนับสนุนนโยบายของไทยพีบีเอสด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางและนโยบายการให้บริการของสื่อสาธารณะ ที่เอื้อประโยชน์แก่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งสร้างสรรค์สังคมและความมั่นคงของชาติ

สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการมีสมาชิกจำนวน 50 คน ที่มาจากการคัดเลือกจากภูมิภาคต่างๆ ผู้แทนกลุ่มประเด็น และผู้แทนผู้ชมและผู้ฟังรายการเข้มข้น มีบทบาทหลักในการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภูมิภาค ครอบคลุมกลุ่มผู้ชมผู้ฟังรายการที่หลากหลาย กว้างขวาง พร้อมทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย กรรมการบริหาร เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนางาน และการพัฒนาคุณภาพรายการต่อไป

นอกจากบทบาทในการรับฟังความคิดเห็นและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วมแล้ว สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการยังมีบทบาทในการสนับสนุนไทยพีบีเอสในด้านอื่นๆ อีกด้วย เช่น การขยายเพื่อนสื่อสาธารณะ การพัฒนาศักยภาพผู้ชมผู้ฟังรายการ การร่วมช่วยเหลือสังคมในภาวะวิกฤติ เป็นต้น โดยเฉพาะปี 2556 สภาฯ ยังให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพผู้ชมผู้ฟังรายการทั้งในด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อ การพัฒนาผู้บริโภคให้เป็นพลเมือง และการยกระดับความคิดในการเป็นเจ้าของสื่อสาธารณะ รวมทั้งการรับฟังปัญหาและความต้องการอื่น ๆ ของประชาชน

วัตถุประสงค์ของการรับฟังในปี 2556

การออกแบบการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ สภาผู้ชมผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส ในปี 2556 นั้น นอกจากการรับฟังความคิดเห็นโดยทั่วไปแล้ว สมาชิกสภาฯ ยังให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพผู้ชมผู้ฟังรายการทั้งในด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อ การพัฒนาผู้บริโภคให้เป็นพลเมือง และการยกระดับความคิดในการเป็นเจ้าของสื่อสาธารณะ รวมทั้งการรับฟังปัญหาและความต้องการอื่น ๆ ของประชาชน การรับฟังจึงกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อสำรวจพื้นที่ที่มีปัญหาการรับสัญญาณของไทยพีบีเอส
2. เพื่อติดตามผลการใช้ประโยชน์ข้อเสนอจากการรับฟังในปี 2555
3. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโดยรวม และการพัฒนารายการตามนโยบายของไทยพีบีเอสที่กำหนดไว้ในแผนงานปี 2556 ทั้งในส่วนของประเภทรายการและประเด็นงาน
4. เพื่อขยายเครือข่ายเพื่อนสื่อสาธารณะ

5. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ชมผู้ฟังรายการ
6. เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่และเชิงประเด็น

กระบวนการและเครื่องมือที่ใช้ในการรับฟัง

เพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และกลุ่มประชากร การรับฟังความคิดเห็นของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสในปี 2556 จึงใช้เทคนิค กระบวนการ และเครื่องมือที่หลากหลาย ดังนี้

1. เวทีขยายเครือข่าย ขยายเพื่อนสื่อสารธารณะ เป็นการรับฟังจากประชาชนทั่วไป ดำเนินการรับฟังโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำคัญ

2. เวทีแกนประสานหรือเวทีภูมิภาคเข้มข้น เป็นการรับฟังที่เน้นเฉพาะกลุ่มผู้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส เป็นการรับฟังเชิงคุณภาพ ใช้กระบวนการประชุมแบบมีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่มย่อยเป็นเครื่องมือหลัก

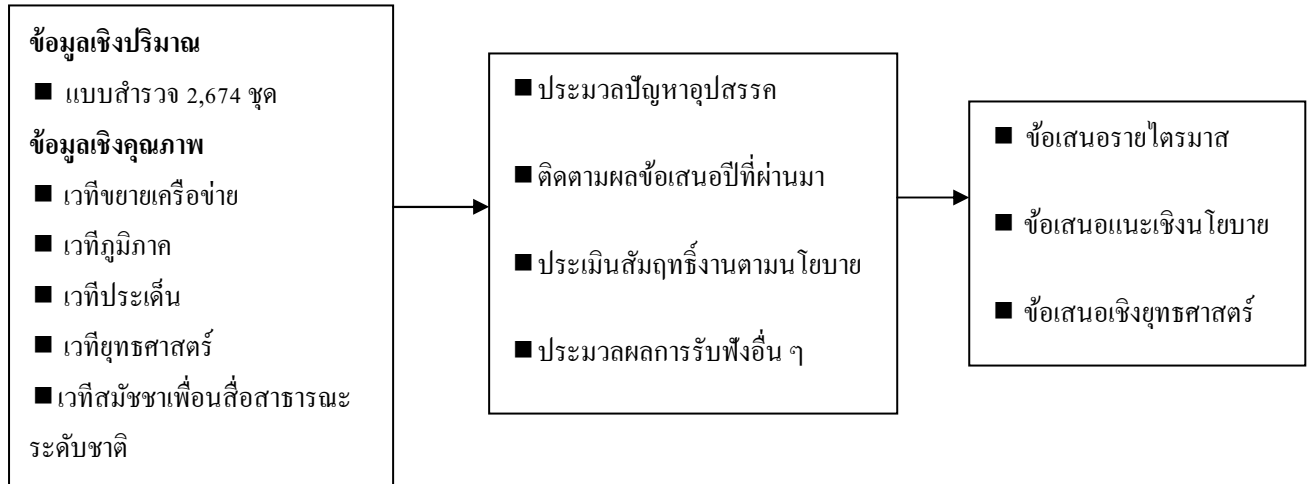
3. เวทีกลุ่มประเด็น เป็นการจัดรับฟังความเห็นจากกลุ่มประเด็นต่างๆตามระเบียบของ ส.ส.ท. ซึ่งผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจะเป็นสมาชิก หรือเครือข่ายงานเชิงประเด็น หรือเป็นผู้สนใจในประเด็นดังกล่าว เครื่องมือที่ใช้ในการรับฟังประกอบด้วยแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวกับความเห็นต่อรายการและการดำเนินงานของไทยพีบีเอส และใช้การสนทนากลุ่มย่อยในส่วนของ การแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการเฉพาะของกลุ่มประเด็น

4. เวทียุทธศาสตร์ เป็นเวทีสัมมนาหารือระหว่างผู้เกี่ยวข้องในแต่ละภูมิภาคภูมิภาค ร่วมกับกรรมการนโยบาย กรรมการบริหาร ตลอดจนผู้รับผิดชอบในการผลิตรายการของไทยพีบีเอส เพื่อสานพลังภาคีในการกำหนดยุทธศาสตร์การใช้ไทยพีบีเอสเป็นสื่อกลางสร้างการเปลี่ยนแปลงเพื่อประโยชน์สาธารณะในประเด็นที่ภูมิภาคเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ

กรอบแนวคิดใน การรับฟัง

จากวัตถุประสงค์ และกระบวนการข้างต้น การรับฟังความคิดเห็นในปี 2556 สามารถเชื่อมโยงระบบความสัมพันธ์ได้ตามแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 กระบวนการรับฟังความคิดเห็นและพัฒนาข้อเสนอต่อไทยพีบีเอส

ผลการรับฟัง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ปรากฏในเอกสารนี้เป็นผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากรายงานการรับฟังทั้งจากการใช้แบบสอบถาม จำนวน 2,674 ชุด เป็นกลุ่มผู้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส จำนวน 1,617 ชุด เป็นผู้ไม่ชม หรือไม่ติดตามชมรายการ จำนวน 1,057 ชุด และสังเคราะห์จากรายงานจากกลุ่มผู้ชมผู้ฟังเข้มข้นในภูมิภาคต่าง ๆ รายงานการรับฟังของกลุ่มประเด็น 23 กลุ่มประเด็น ประกอบด้วย กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี กลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่า 25 ปี กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มส่งเสริมความเสมอภาคของสตรี กลุ่มคนจนเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มสื่อพื้นบ้าน กลุ่มแรงงานในระบบ กลุ่มแรงงานนอกระบบ กลุ่มแรงงานข้ามชาติ กลุ่มสิทธิมนุษยชน กลุ่มสื่อกระจายเสียงภาคพลเมือง กลุ่มผู้บริโภค กลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์ กลุ่มเกษตรกร ประเด็นครอบครัว ประเด็นการศึกษา ประเด็นสุขภาพ ประเด็นฐานทรัพยากร และประเด็นสิ่งแวดล้อม และรายงานการประชุมสมัชชาเพื่อนสื่อสาธารณะ ซึ่งจากการวิเคราะห์เบื้องต้นพบข้อมูล และความคิดเห็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ก.ความชื่นชม

ไทยพีบีเอสเป็นสื่อที่มีประโยชน์ มีคุณค่า ดีกว่าโทรทัศน์ช่องอื่นๆ โดยเฉพาะด้านรายการข่าว และการพัฒนาจิตสำนึกพลเมือง สร้างสรรค์แรงบันดาลใจของเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป รายการของไทยพีบีเอสมีส่วนในการสนับสนุนการเรียนการสอน การสร้างความเข้าใจในปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะ

สร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ประสบภัยจากเหตุความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนใต้ รายการของไทยพีบีเอสได้นำไปใช้ในโรงเรียนห่างไกล สามารถบูรณาการในการสอนวิชาได้หลากหลาย ทั้งวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคม-ศึกษา กลุ่มวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ วิชาศิลปะ ฯลฯ ผู้ปกครองใช้รายการของไทยพีบีเอสในการใช้สอนบุตรหลานที่บ้าน พัฒนาค้นคว้าได้แบบอย่างในการพัฒนางาน การกสิกรรมธรรมชาติ การสร้างสันติภาพชายแดนใต้ ฯลฯ คุณภาพดังกล่าวสามารถสะท้อนได้อย่างชัดเจนจากคำพูดของผู้ใช้ประโยชน์รายการของไทยพีบีเอส เช่น

“สื่อ (โทรทัศน์) ในเมืองไทยส่วนใหญ่ไม่ยอมให้ลูกดู เพราะไม่ทำให้สมองโต แต่ให้ดูรายการของไทยพีบีเอส”

“ไทยพีบีเอส คือ ขุมพลังทางปัญญาของสังคม เป็นพลังความรู้ที่จะเข้าถึงคนชายขอบ ใช้เป็นพลังเปลี่ยนแปลงสังคมได้”

“ไทยพีบีเอสช่วยเติมเต็มให้กับผู้คนในบางพื้นที่ ที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบของส่วนกลาง”

“จากงานสมัชชาในวันนี้ทำให้ได้แรงบันดาลใจจะไปทำหนังสือกลางแปลง เช่น นำเอารายการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต เช่น เกษตรอินทรีย์ ไปฉายหรือสื่อต่างๆ ที่นำเอาไปใช้เพื่อต่อยอดในพื้นที่ได้”

“รายการของไทยพีบีเอส ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ เช่นมีการ โหลดเอารายการ ไปใช้ในชุมชน เช่น รายการกระต่ายตื่นตัว ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นต้น”

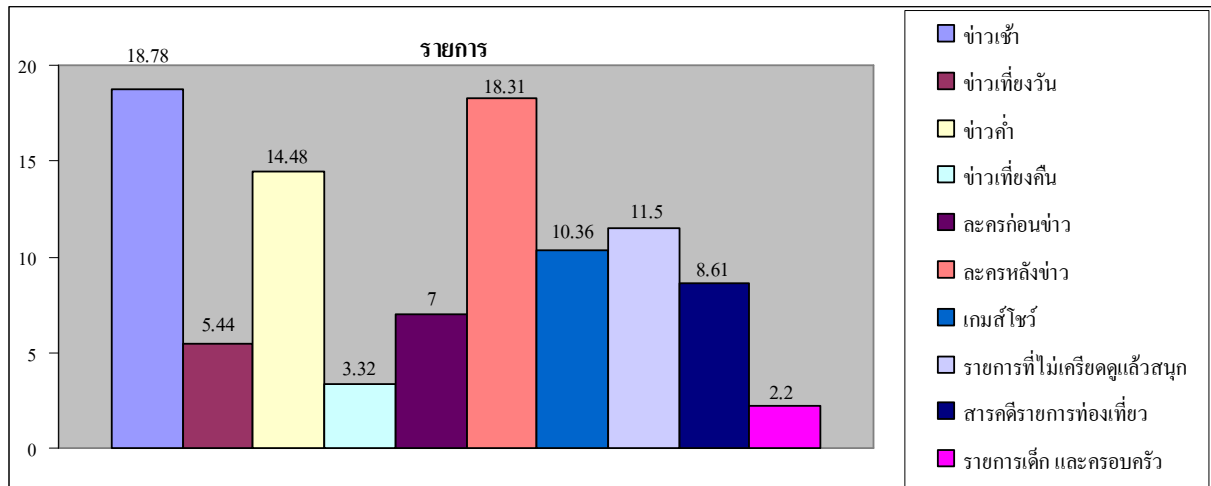
“สารคดีไทซูด ข้าวปลาอาหาร สร้างการตระหนกและตระหนักรู้ให้กับเกษตรกร ความสำนึกเปลี่ยนแปลงการตั้งคำถามเกี่ยวกับการนี้ถึงชีวิตผู้กินอาหาร เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการผลิตอาหารบนพื้นที่สูง จนกลายเป็นโรงเรียนเกษตรธรรมชาติ”

ข. ความคิดเห็นและพฤติกรรมกรรมการชมสื่อของกลุ่มผู้ไม่ติดตามชมไทยพีบีเอส

1. ผู้ชมรายการในปัจจุบันส่วนใหญ่รับสัญญาณผ่านจานดาวเทียม และพบว่ากลุ่มผู้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสรับสัญญาณผ่านดาวเทียมมากกว่ากลุ่มผู้ไม่ติดตามชม ในสัดส่วนร้อยละ 66.55:59.70 ในขณะที่กลุ่มผู้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสรับสัญญาณจากอินเทอร์เน็ตต่ำกว่ากลุ่มผู้ไม่ติดตามชม ในสัดส่วนร้อยละ 3.34:5.68 และกลุ่มผู้ติดตามชมรับสัญญาณโดยใช้เสาอากาศทั่วไปน้อยกว่ากลุ่มผู้ไม่ติดตามชม ในสัดส่วนร้อยละ 29.81:33.86 ข้อมูลดังกล่าวอาจวิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มผู้ชมผู้ฟังรายการของไทยพีบีเอสเป็นกลุ่มผู้มีรายได้สูงกว่าผู้ชมรายการช่อง Free TV อื่นๆ

2. กลุ่มผู้ไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส เป็นผู้ที่ไม่ชมจริงเพียงร้อยละ 20.20 ในขณะที่เป็นผู้ชมบ้างบางรายการ แต่ติดตามชมน้อยกว่าช่องอื่นมีมากถึงร้อยละ 79.80 โดยผู้ไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส จะนิยมติดตามชมรายการของช่อง 3 ช่อง 7 และช่อง 9 ในสัดส่วนร้อยละ 66.40, 26.90 และ 2.70 ตามลำดับ

3. รายการที่กลุ่มผู้ไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสนิยมติดตามชมในช่องอื่น คือรายการข่าว และละครหลังข่าว รายการที่ดูแล้วไม่เครียด และเกมส์โชว์ ตามแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 สัดส่วนความนิยมต่อรายการโทรทัศน์ของประชาชนกลุ่มที่ไม่ติดตามชมไทยพีบีเอส

4. เหตุผลในการไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส คือการไม่ทราบว่าไทยพีบีเอสอยู่ช่องไหน (หมายเลขใดในโทรทัศน์) และคุณภาพรายการตามลำดับ ดังนี้

- ลำดับที่ 1 ไม่ทราบช่องที่จะเปิด ไม่ทราบว่าอยู่ช่องใด
- ลำดับที่ 2 สมาชิกในครอบครัวไม่ชมรายการของไทยพีบีเอส
- ลำดับที่ 3 ขาดสีสัน สีสันในการดำเนินรายการ
- ลำดับที่ 4 ไม่มีรายการที่ตรงกับความสนใจ
- ลำดับที่ 5 รายการไม่น่าสนใจ
- ลำดับที่ 6 รายการไม่สนุก ดูแล้วเครียด

4. ในส่วนของการรับรู้เกี่ยวกับไทยพีบีเอส กลุ่มที่ไม่ติดตามชมรู้ว่า ไทยพีบีเอสเป็นสื่อสาธารณะ เป็นสื่อที่มีสาระ มีคุณภาพ เป็นสื่อที่มุ่งประโยชน์ประชาชน เป็นสื่ออิสระ เป็นสื่อที่ไม่มีโฆษณา อยู่ใน 5 ลำดับแรก ในขณะที่มีส่วนน้อยที่คิดว่าไทยพีบีเอสเป็นสื่อของรัฐบาล เป็นสื่อของกลุ่ม NGO และเป็นสื่อของกลุ่มทุน

จากข้อมูลในข้อ 1-5 สามารถสรุปได้ว่ากลุ่มผู้ที่ไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสส่วนใหญ่รับรู้ถึงสถานภาพ และคุณภาพรายการของไทยพีบีเอสเป็นอย่างดี แต่ที่ยังไม่ติดตามชมเพราะรายการของไทยพีบีเอสยังไม่ตอบสนองความต้องการในการชมรายการ โดยพฤติกรรมชมรายการของกลุ่มดังกล่าวต้องการชมเพื่อการผ่อนคลาย แม้จะเป็นรายการข่าว รายการที่มีสาระ แต่จะติดตามชมเมื่อการดำเนินรายการดังกล่าวมีการสอดแทรกเรื่องราว หรือดำเนินเนื้อหาที่ชวนให้น่าติดตาม ซึ่งหากไทยพีบีเอสสามารถจัดรายการที่สนองต่อความต้องการของผู้ชมกลุ่มดังกล่าวได้ จะทำให้กลุ่มดังกล่าวหันมาติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสเพิ่มมากขึ้น

ค. ความเห็นและปัญหาในการชมของกลุ่มผู้ติดตามชมไทยพีบีเอส

ในส่วนของผู้ติดตามชมรายการนั้น รายงานจากแบบสอบถาม และการรับฟังผ่านเวทีต่างๆ ได้สะท้อนความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานของไทยพีบีเอสในด้านต่างๆ ดังนี้

1. จำนวนและคุณภาพของผู้ชมผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสเพิ่มขึ้น

ผู้ชมผู้ฟังรายการของไทยพีบีเอสกลุ่มคุณภาพมีเพิ่มมากขึ้น และพบว่าผู้ชมผู้ฟังรายการส่วนใหญ่ เปลี่ยนพฤติกรรมการชม มีพัฒนาการที่ดีขึ้นจากเดิมที่เป็นการชมแบบผ่าน ไม่ติดตาม มีความสงสัยว่าสถานีนี้มีที่มาอย่างไร ระบุว่า เป็นสื่อของใคร เป้าของนักการเมืองหรือกลุ่มทุนใด เห็นว่านำเสนอเรื่องราวที่ไกลตัวเกินไป มีการเปลี่ยนแปลงชื่อสถานีบ่อยครั้ง ฯลฯ แต่จากรายงานการรับฟังในปี 2556 พบว่าผู้ชมเริ่มมีการติดตามแบบเกาะติด หาข้อมูล บอกต่อปากต่อปาก แนะนำผ่านเวทีประชุม รายการวิทยุชุมชน เนื่องจากเนื้อหาเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงใกล้ตัวผู้ชมมากขึ้น เนื้อหากระชับ มีความรวดเร็วในการนำเสนอ กล่าวหาญเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน นำเสนอเรื่องราวของประชาชน มีความเข้มข้น มีคุณภาพ มีความชัดเจน และพยายามในการพัฒนาสังคม การใช้งบประมาณรับรู้ผ่านสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการว่ามีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

อย่างไรก็ตามผู้ชมผู้ฟังจำนวนมากยังขาดความเข้าใจเรื่องสื่อสาธารณะ และยังมีบทบาทเป็นเพียงผู้บริโภค ข้อเสนอต่อไทยพีบีเอสยังเป็นลักษณะของการร้องขอเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง มากกว่าประโยชน์สาธารณะ จึงยังมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรม และรายการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ชมผู้ฟังรายการให้เป็นผู้รู้เท่าทันสื่อ และพัฒนาความเป็นพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ปัญหาในการจดจำและค้นหาช่องสถานีไทยพีบีเอสยังปรากฏพบอยู่ทั่วไป

ผู้ชมจำนวนหนึ่งไม่ได้ชมรายการของไทยพีบีเอส เพราะไม่สามารถเปิดชมได้ โดยลักษณะของปัญหา มีดังนี้

- 1) จำชื่อสถานีไม่ได้ ชื่อเรียกยาก ไม่เป็นตัวเลขเหมือนช่อง Free TV ทั่วไป

- 2) ลำดับช่องของไทยพีบีเอสไม่ติดต่อกับช่องของ Free TV ทั่วไป
 - 3) ไม่สามารถปรับแวงรับคลื่นรับสัญญาณของไทยพีบีเอสได้ (เชิงเทคนิคทำไม่เป็น)
 - 4) ผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งทำการเปลี่ยนช่องการชมเองไม่ได้ เปิดหาช่องไทยพีบีเอสไม่เป็น
- นอกจากนี้ยังมีประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจความหมายของ “นกพิราบ” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของทางสถานีว่าต้องการสื่อถึงเรื่องอะไร เพราะปรากฏแต่ภาพ ไม่มีคำอธิบาย

3. ความนิยมต่อรายการของไทยพีบีเอส

3.1. รายการยอดนิยม ประกอบด้วย

รายการ	เหตุผล
- รายการสารคดีท่องเที่ยวโลกกว้าง	<ol style="list-style-type: none"> 1) เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น 2) ให้สาระความรู้ในสิ่งที่ไม่เคยทราบมาก่อน 3) เรียนรู้วิถีชีวิตของสัตว์โลก
- รายการทันโลก	<ol style="list-style-type: none"> 1) มีการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของต่างประเทศ 2) รายการสั้นกระชับ ได้เนื้อหา
- ข่าวภาคค่ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1) รับรู้ข่าวสาร/วิเคราะห์ข่าวสารได้ดี 2) ติดตามสถานการณ์ปัจจุบัน และรายงานข่าวที่น่าเชื่อถือ

รายการ	เหตุผล
- ภัตตาคารบ้านทุ่ง(ปัจจุบันผู้ผลิตได้ขอยุติการออกอากาศชั่วคราว)	1) เรียนรู้วัฒนธรรมการกินของแต่ละท้องถิ่น 2) นำเสนอสร้างสรรค์
- ครอบครัวยุคเดียวกัน	1) สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2) สร้างความอบอุ่นในครอบครัว
- กินอยู่คือ	1) มีการนำเสนอวิถีชีวิตด้านอาหารได้หลากหลาย 2) สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง
- เวทีสาธารณะ	1) ติดตามประเด็นร้อนของประชาชน 2) ประชาชนมีส่วนร่วม
- ขนมหอยอะไรเอ๋ย	1) สานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) เรียนรู้วัฒนธรรมอาหารแต่ละท้องถิ่น
- ขนมหอยอะไรเอ๋ย	1) สานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) เรียนรู้วัฒนธรรมอาหารแต่ละท้องถิ่น
- สอนศิลป์	1) นำเสนอการทำศิลปะแบบง่าย ๆ
- พื้นที่ชีวิต	1) เรียนรู้ความหลากหลาย 2) รูปแบบรายการน่าสนใจ
- ชีวิตยิ่งกว่าละคร	1) มองเห็นความเหลื่อมล้ำทางสังคมของคนในสังคมไทย 2) ให้ข้อคิด พร้อมให้กำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไป
- ตอบโจทย์	1) ข้อมูลเชิงลึก 2) มีการสะท้อนปัญหา และแก้ปัญหา
- สถานีประชาชน	1) ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง 2) กระบอกเสียงของประชาชนอย่างแท้จริง 3) เจาะลึกปัญหาและตรงประเด็น 4) เปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นของทุกปัญหา
- เปิดปม	1) เจาะลึกตรงประเด็น 2) ทราบความจริง 3) ตอบคำถามทุกประเด็นและชัดเจน

ตารางที่ 1 รายการขออนุญาตของไทยพีบีเอส

3.2. รายการที่ไม่ชอบ (สำหรับบางคน)

รายการ	เหตุผล
ทั่วถิ่นแดนไทย	ผู้ดำเนินรายการดูว่าเริงมากเกินไป จนดูไม่เป็นธรรมชาติ
ละครน้ำดีทุกเรื่องในไทยพีบีเอส	-นำเสนอเนื้อหาในด้านดีเพียงอย่างเดียว ไม่มีจุดแตกหัก ด้านมืด หรือด้านที่ ภัยของสังคม ทำให้ละครไม่น่าติดตาม ไม่ได้แง่คิดในการสร้างภูมิคุ้มกัน ทางสังคมให้กับผู้ชม -มีแต่ละครเนื้อหาหนัก เน้นสาระ ไม่เน้นบันเทิง ทำให้คนดูไม่รู้สึกผ่อนคลาย
เด็กมีเรื่อง	การดำเนินรายการเริ่มน่าเบื่อซ้ำซากจำเจ ไม่มีรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิม
ข่าวบันเทิง	นำเสนอแต่ข่าวบันเทิงกระแสรอง และเป็นข่าวบันเทิงในเชิงวิเคราะห์ สถานการณ์มากกว่า ทำให้ข่าวบันเทิงดูมีสาระที่หนักเกินไป
รายการข่าวท้องถิ่น (ทีวีจอเหนือ ทีวี จออีสาน และคีสลาตัน)	-ประเด็นมีความน่าสนใจ แต่รูปแบบการนำเสนอรายการไม่น่าสนใจ มีแต่ คนมาล้อมวงพูดคุยเสวนากัน ไม่ค่อยมีการสอดแทรกภาพประกอบให้เห็น ได้เห็นภาพตาม -รายการไม่ต่อเนื่อง สัปดาห์หนึ่งก็มีรายการข่าวของแต่ละภูมิภาคครั้งเดียว ถ้าพลาดชมต้องรอรอบใหม่

ตารางที่ 2 รายการของไทยพีบีเอสที่ได้รับคำแนะนำให้มีการปรับปรุง

4. ไทยพีบีเอสยังประสบปัญหาด้านผังรายการในหลายด้าน เช่น

4.1 ผังรายการเปลี่ยนบ่อยเกินไป จนทำให้ผู้ชมจำไม่ได้ว่ารายการใดออกช่วงไหนบ้าง จึงไม่ได้
ติดตามรายการอย่างต่อเนื่อง

4.2 การจัดผังรายการไม่มีหมวดหมู่คงที่ เช่น เวลานี้แต่เดิมเป็นรายการทำอาหาร แต่พอรายการเก่าหลุด
ผังไปแล้วมีรายการใหม่มาแทนก็เป็นรายการนำเที่ยว ผู้ชมสับสนและคาดเดาแนวรายการไม่ออก

4.3 ผังรายการลงรายละเอียดมากเกินไป และบางรายการจัดเวลาคาบเกี่ยวกันไปมา ทำให้อ่าน
เข้าใจยาก และเมื่อจะค้นหารายการของสถานีจะทำได้ลำบาก ไม่มีการจัดหมวดหมู่ของรายการที่ชัดเจน

5. การดาวน์โหลดรายการของไทยพีบีเอสแม้จะมีความเร็วเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่เร็วพอ บางรายการต้อง
ใช้เวลามากกว่าหนึ่งชั่วโมง และยังมีจุดอ่อนอื่น ๆ เช่น

5.1 ขาดอัตลักษณ์ที่ชัดเจน การจัดลำดับเหตุการณ์บนหน้าเว็บไซต์อ่านยาก

5.2 การอัปโหลดรายการของทางสถานีทำได้ดีขึ้น แต่ยังมีบางครั้งที่การอัปโหลดไปยังเว็บไซต์

www.thaipbs.or.th ภายหลังจากการออกอากาศทำได้ช้ามาก ต้องรอนานมาก (เป็นวัน) ซึ่งไม่ทันกับสถานการณ์

5.3 เว็บไซต์ www.thaipbs.or.th ใช้งานยาก โดยเฉพาะการสืบค้นรายการย้อนหลังที่หากันโดยใส่

เพียง “คำสำคัญ” บางคำจะหารายการไม่เจอ ต้องใส่รายละเอียดเชิงลึกจึงจะหารายการที่ต้องการได้ นอกจากนี้ยังพบว่าไม่มีการจัดหมวดหมู่ของคิปรายการไว้อย่างชัดเจน เมื่อผู้ชมต้องการนำรายการไปเผยแพร่ซ้ำ ต้องใช้เวลาในการค้นหา

6. วิทยุของไทยพีบีเอสยังไม่เป็นที่รู้จักของประชาชน ยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่มากพอ

7. ข้อเสนอจากการรับฟังของปีที่ผ่านมาบางส่วนไปใช้ประโยชน์ ในขณะที่บางส่วนยังไม่ปรากฏผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

การดำเนินงานในปี 2556 ไทยพีบีเอสให้ความสำคัญกับการพัฒนารายการ และการเน้นประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญ ได้แก่ การต่อต้านการคอร์รัปชัน การจัดการทรัพยากร การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ฯลฯ ซึ่งจากรายงานการรับฟังสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ด้าน	ผลการดำเนินงาน
1. ด้านการรับสัญญาณของทางสถานี	-พื้นที่จำนวนมาก และทั่วประเทศ ยังประสบปัญหาการรับสัญญาณ และในรอบปีที่ผ่านมาปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไข
2. ด้านการขยายฐานผู้ชมผู้ฟังรายการ	ยังขาดการดำเนินงานเชิงรุก ประชาชนจำนวนมากยังไม่รู้จักไทยพีบีเอส
3. การสร้างความร่วมมือกับสื่อชุมชนท้องถิ่น	ยังไม่มีความคืบหน้าการดำเนินงาน ยังไม่มีทำเนียบสื่อชุมชน และยังไม่มีการประชุมเพื่อหารือกำหนดแนวทางในการทำงานร่วมกัน
4. การประชาสัมพันธ์ผังรายการ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อสาธารณะ	-ยังมีน้อย -โลโก้สวยงามขึ้น แต่ขาดเสียงประกอบ -คนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเรื่องสื่อสาธารณะ -มีการประชาสัมพันธ์ แต่ไม่มีผังรายการที่ชัดเจน สังกัดได้ยาก ไม่เห็นเวลาของรายการ ไม่มีพิธีกรแนะนำ
5. การพัฒนาบุคลิกภาพพิธีกร และผู้ดำเนินรายการ	มีการพัฒนาดีขึ้น มีการปรับปรุงด้านการแต่งกาย แต่พิธีกรในบางรายการยังดูไม่เป็นธรรมชาติ
6. การปรับปรุงฉาก แสง สี รายการ	-มีการปรับปรุงฉาก แสง สี ที่ดีขึ้น มีความเร้าใจ น่าสนใจกว่าเดิม เช่น รายการ เสียงประชาชนเปลี่ยนประเทศไทย รายการข่าวค่ำ แต่ฉากยังไม่น่าสนใจมากพอ และการปรับปรุงยังไม่ครอบคลุมทุกรายการ
7. การเพิ่มรายการใหม่ๆที่น่าสนใจ	-มีรายการใหม่ที่ดีขึ้น แต่ขาดความต่อเนื่องด้านเนื้อหา และเวลา
8. ความสะดวกในการติดต่อกับทางสถานี	ดีขึ้นกว่าเดิม

ด้าน	ผลการดำเนินงาน
9.การจัดเวลาเพื่อรับเรื่องราวจากผู้ชมผู้ฟังรายการ	-ขาดผู้รับผิดชอบ ขาดการประชาสัมพันธ์การรับเรื่องราวจากผู้ชมผู้ฟัง -เวลาสำหรับรายการสถานีประชาชนยังน้อยเกินไป
10.การเพิ่มปริมาณและยกระดับนักข่าวพลเมือง	ยังไม่พบการดำเนินงานที่ชัดเจนในปีที่ผ่านมา ไม่มีการอบรมและพัฒนา นักข่าวพลเมือง
11.การพัฒนาแกนประสาน เพื่อนสื่อสาธารณะ	ยังไม่มีการดำเนินงาน ขาดการเชื่อมโยง การพัฒนาคุณภาพ และยังไม่มียุทธศาสตร์ในการใช้พลังเพื่อนสื่อสาธารณะ
12.การพัฒนาศูนย์ข่าวภูมิภาค	ยังดำเนินการได้น้อย บางภาคสะท้อนว่ายังไม่มีการดำเนินการใดๆ

ตารางที่ 3 ความเห็นต่อการนำข้อเสนอของปีที่ผ่านมาไปใช้ประโยชน์

ข้อมูลจากรายงานการรับฟังดังกล่าว สะท้อนผลการดำเนินงานในประเด็นสำคัญ ๆ ดังนี้

7.1 การดำรงอยู่ของปัญหาในการรับสัญญาณการรับชมรายการของไทยพีบีเอส

ไทยพีบีเอสยังมีปัญหาในการรับสัญญาณในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ปัญหานี้ได้มีการเสนอให้ทำการปรับปรุงอย่างเร่งด่วนในปีที่ผ่านมา แต่การแก้ปัญหายังไม่คืบหน้าเท่าที่ควร

7.2 ไทยพีบีเอสยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ทำให้ประชาชนจำนวนมากยังไม่รู้จักไทยพีบีเอส จึงไม่เปิดชมรายการ

7.3 ข้อเสนอในบางประเด็นที่สำคัญยังไม่มีแนวทางปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) การสร้างความร่วมมือกับสื่อชุมชน ท้องถิ่น
- 2) การเพิ่มปริมาณและยกระดับนักข่าวพลเมือง
- 3) การพัฒนาแกนประสาน เพื่อนสื่อสาธารณะ
- 4) การพัฒนาศูนย์ภูมิภาค
- 5) การจัดตั้งกองทุนรับเงินสนับสนุนจากสมาชิกผู้ชมผู้ฟังรายการ

7.4 ข้อเสนอของปีที่ผ่านมามีจำนวนหนึ่งมีการนำไปปฏิบัติ แต่ยังคงต้องพัฒนาต่อไป ประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาบุคลิกภาพพิธีกร และผู้ดำเนินรายการ มีพัฒนาการที่ดีขึ้น มีการปรับปรุงด้านการแต่งกาย แต่พิธีกรในบางรายการยังคงไม่เป็นธรรมชาติ
- 2) การปรับปรุงฉาก แสง สีรายการ มีการปรับปรุงที่ดีขึ้น มีความเข้าใจ น่าสนใจกว่าเดิม เช่น รายการ เสียงประชาชนเปลี่ยนประเทศไทย รายการข่าวค่ำ แต่ฉากยังไม่น่าสนใจมากพอและการปรับปรุงยังไม่ครอบคลุมทุกรายการ
- 3) การเพิ่มรายการใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ มีรายการใหม่ที่ดีขึ้น เช่น รายการก้าวจะเดิน แต่ขาดความต่อเนื่องด้านเนื้อหา และเวลา

ความคิดเห็นด้านการเปลี่ยนแปลงในปี 2556 ของไทยพีบีเอสจากผู้เข้าร่วมเวทีเข้มข้นดังกล่าว สอดคล้องกับความเห็นจากแบบสอบถามตามตารางที่ 4

รายการ	จำนวน	\bar{X}	S.D	ความหมาย	อันดับ
1.สามารถรับสัญญาณของไทยพีบีเอสได้ดีขึ้น	1,617	2.39	.62	ปานกลาง	3
2.ภาพ/เสียงของไทยพีบีเอสคมชัดขึ้น	1,617	2.45	.62	ปานกลาง	1
3.มีการแนะนำบทบาทของไทยพีบีเอสในฐานะที่เป็นสื่อสาธารณะเพิ่มขึ้น	1,617	2.39	.58	ปานกลาง	4
4.มีการประชาสัมพันธ์ แนะนำผังรายการเพิ่มขึ้น (มีอักษรวิ่ง, การประชาสัมพันธ์รายการ และผังรายการล่วงหน้า)	1,617	2.34	.60	ปานกลาง	7
5.มีการบอกกล่าวล่วงหน้า หรือบอกสาเหตุที่บางรายการ(ที่ดี) ต้องยุติรายการลง	1,617	2.21	.79	ปานกลาง	10
6.มีการเพิ่มรายการใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ	1,617	2.43	.57	ปานกลาง	2
7.มีการปรับปรุงฉาก แสง สี ให้น่าสนใจยิ่งขึ้น	1,617	2.35	.58	ปานกลาง	6
8.มีการปรับปรุงเสื้อผ้า การแต่งกาย และวิธีการนำเสนอของพิธีกร	1,617	2.30	.59	ปานกลาง	8
9.มีรายการ หรือจัดเวลารับแจ้งเหตุความเดือดร้อนของผู้ชมผู้ฟัง	1,617	2.35	.59	ปานกลาง	5
10.มีรายการถาม-ตอบออนไลน์ และความรวดเร็วในการอัปเดตรายการขึ้นอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น	1,617	2.23	.60	ปานกลาง	9

ตารางที่ 4 ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการเปลี่ยนแปลงของไทยพีบีเอสในปี 2556

หมายเหตุ การแปลผลใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ของไลเคิร์ต ▪ ท (Likert) ดังนี้

2.50-3.00 หมายถึง ระดับมาก 1.00-1.49 หมายถึง ระดับน้อย

1.50-2.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

8. การขับเคลื่อนงานประเด็นที่กำหนดเป็นนโยบายมีความชัดเจน แต่ยังไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้มากพอ เช่น

8.1 การแก้ปัญหาคอรัปชัน พบว่ามีรายการตีแผ่กลโกงของโครงการในอดีตหลายรายการ บางรายการสามารถทำได้ดีกว่าช่องอื่น เช่น การก่อสร้างสถานีตำรวจ แต่ภาพรวมยังขาดการเจาะลึก ไม่ต่อเนื่อง และปริมาณยังไม่มากพอ

8.2 การสร้างความเป็นธรรมในการจัดการทรัพยากรของรัฐ มีรายการสะท้อนความเป็นธรรมได้ชัดเจน เช่น การสร้างเขื่อนไซยะบุรี แต่หลายกรณียังไม่สามารถเจาะลึกในการติดตามข่าวที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอิทธิพลได้

8.3 การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ผู้ชมยังเห็นว่านำเสนอแบบเอาใจรัฐ ไม่นำเสนอผลกระทบด้านลบ ตามข้อมูลในตารางที่ 5

รายการติดตาม	ผลการติดตาม
ก.ด้านการพัฒนารายการ 1.รายการข่าวและรายการที่เกี่ยวข้องกับข่าว - การพัฒนาความเร็ว แม่นยำ - การสร้างความแตกต่าง	- ท้นต่อสถานการณ์ แต่บางครั้งยังล่าช้ากว่าช่องอื่น เนื่องจากไม่มีศูนย์ข่าวภูมิภาค - ข่าวที่นำเสนอในช่วงเช้าซ้ำกับช่องอื่นๆ - ยังขาดการติดตามประเด็นร้อน
2.การพัฒนาความร่วมมือกับภาคีข่าว - การสร้างความพร้อมพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการทำข่าว - การเพิ่มความเข้มข้นของรายการ - การเจาะลึก ติดตามข่าว - การใช้ประโยชน์จากข่าว - การเพิ่มรายการสารคดีเชิงข่าวและรายการที่เกี่ยวข้องกับข่าว - ข่าวที่อยากรู้และข่าวที่ควรให้ความสำคัญ - ผลได้ผลเสีย	- ยังขาดมาตรฐานการผลิตชิ้นงาน - ยังไม่เข้มข้นมากพอ - ยังไม่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางปฏิบัติได้ชัดเจน

รายการติดตาม	ผลการติดตาม
3.การพัฒนารายการสำหรับเด็ก/เยาวชน - การเพิ่มรายการสำหรับวัยรุ่นตอนปลาย - การเพิ่มรายการบน Social Media - การหนุนเสริมผู้ผลิตเยาวชน - การปรับเวลาให้เหมาะสมแก่เด็ก เยาวชน และครอบครัว - การให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการ - การเตรียมเนื้อหาที่เอื้อต่อเยาวชนในโลกกว้าง	- ไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย - Social Media ยังไม่ทั่วถึง - ไม่เหมาะสมเท่าที่ควร - น้อย/ไม่หลากหลาย - ยังไม่เพียงพอ
4.การขับเคลื่อนงานประเด็น ประกอบด้วย - การแก้ปัญหาคอร์ปชั่น	- มีรายการตีแผ่กลโกงของโครงการในอดีตหลายรายการ - ทำได้ดีกว่าช่องอื่นในบางรายการ เช่น การก่อสร้างสถานีตำรวจ - ภาพรวมยังขาดการเจาะลึก ไม่ต่อเนื่อง และปริมาณยังไม่มากพอ
- การสร้างความเป็นธรรมในการจัดการทรัพยากรของรัฐ	- มีรายการสะท้อนความเป็นธรรมได้ชัดเจน เช่น การสร้างเขื่อนไชยะบุรี - ยังไม่สามารถเจาะลึกในการติดตามข่าวที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอิทธิพลได้
- การรักษาผลประโยชน์ของชาติในการให้สัมปทานต่างๆ - การแก้ปัญหาสังคม	- นำเสนอได้ดี ในภาพรวมมีการดำเนินรายการอย่างต่อเนื่อง - รายการสถานีประชาชนสามารถแก้ปัญหาสังคมได้หลายเรื่อง
- การสร้างความเข้าใจ สร้างภูมิคุ้มกันแก่ประชาชนในการดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจการรวมกลุ่มเขตการค้าเสรี/ทูนนิยมยุคโลกาภิวัตน์	- นำเสนอได้ดี แต่ยังไม่ชัดเจนเท่าช่องกระแสหลัก - นำเสนอแบบเอาใจรัฐ ไม่นำเสนอผลกระทบด้านลบ
- การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประชคมอาเซียน	- นำเสนอยังไม่สามารถคลายปมปัญหา

ตารางที่ 5 ความเห็นต่อการพัฒนารายการประเภทต่างๆของไทยพีบีเอสในปี 2556

9. การทำกิจกรรมขับเคลื่อนสังคมที่ไม่ต้องผ่านจอของไทยพีบีเอสยังไม่ชัดเจน ทั้งในด้านการขยายเพื่อนและเครือข่าย การสานพลังทางสังคมกับภาคียุทธศาสตร์อื่น ตลอดจนการจัดบริการทางสังคมต่างๆ ตามข้อมูลในตารางที่ 6

ที่	รายการติดตาม	ผลการติดตาม
1	การพัฒนาสื่อรูปแบบอื่นๆ เช่น วิทยุ สื่อออนไลน์	- มีเนื้อหา และรายการน้อย - บางพื้นที่รับสัญญาณไม่ได้ - ไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย
2	การสร้างการมีส่วนร่วมและการขยายเครือข่าย	- ไม่พบการดำเนินการ ไม่ทราบว่ามีการมีกิจกรรม
3	การสานพลังทางสังคม	- ยังไม่มีการจัดการสร้างพลัง
4	การให้บริการแก่สังคม	- ยังมีน้อย

ตารางที่ 6 ความเห็นด้านความสามารถในการพัฒนาสังคมของไทยพีบีเอสที่ไม่ผ่านจอรายการ

4. ประเด็นที่ภูมิภาคให้ความสำคัญและต้องการให้นำเสนอผ่านรายการของไทยพีบีเอส

จากการประมวลจากรายงานการรับฟัง พบประเด็นที่ผู้ชมผู้ฟังให้ความสำคัญ และต้องการให้ไทยพีบีเอสผลิตรายการ จัดกิจกรรมการสื่อสารให้รับรู้ถึงข้อมูล ความเป็นมา การดำเนินงาน รับรู้ถึงปัญหา สร้างการรู้เท่าทัน ตระหนักถึงผลกระทบ และผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ส่งผลดีต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ ร่วมกัน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

4.1. การจัดการทรัพยากรและที่ดินทำกิน ทั้งในส่วนของดิน น้ำ ป่า ทะเลสาบ แร่ (ทองคำ โปแตส ยิปซัม) และการจัดการที่ดินของรัฐ ทั้งในด้านความเป็นธรรมในการจัดการถือครองที่ดิน เขตทับซ้อนบนที่ดิน การแก้ปัญหาที่ดินทำกิน และประเด็นอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

4.2. การจัดการพลังงาน และการขุดเจาะน้ำมัน โดยเฉพาะการขุดเจาะในพื้นที่เสี่ยงต่อการท่องเที่ยว และแหล่งอาหาร

4.3. ผลกระทบจากประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะผลกระทบต่อสังคม วิถีชีวิต และการสร้างทัศนคติที่ส่งผลต่อการให้คุณค่าอาชีพ และวัฒนธรรมของชุมชนตัวเอง

4.4. การทุจริต คอร์รัปชัน เป็นประเด็นต่อเนื่องที่ควรดำเนินการให้เกิดผล ทั้งในด้านการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการทุจริต การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเพื่อการต่อต้านการทุจริต การติดตาม เฝ้าระวัง ตรวจสอบ และจัดการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

4.5. ผลกระทบจากโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ เช่น โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2.2 ล้านบาท โครงการจัดการน้ำ 3.5 แสนล้านบาท โครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกปากบารา เป็นต้น

4.6. ผลกระทบจากแผนพัฒนาต่างๆ เช่น แผนพัฒนาภาคใต้ แผนพัฒนาระบบการขนส่งเชื่อมโยงในภูมิภาค แผนพัฒนาพลังงาน ฯลฯ

4.7. การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ โดยเฉพาะปัญหาหมอกควัน น้ำเสีย ขยะ และมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชนทั้งในระดับชาติ และระดับชุมชน

4.8. การพัฒนาการศึกษาและคุณภาพทรัพยากรบุคคล

4.9. ปัญหาสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ทั้งในด้านความรุนแรง อบายมุข ยาเสพติด และการคุกคามจากวัฒนธรรมต่างชาติ

4.10. การเมืองภาคพลเมือง ทั้งในด้านการรู้และการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของตนเอง การตระหนักถึงหน้าที่ของพลเมือง การใช้สิทธิทางการเมืองอย่างถูกต้อง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีบนหลักของการจัดการตนเอง

4.11. ปัญหาแรงงานข้ามชาติและผู้อพยพ ทางทะเล

4.12. การจัดการพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ง. ความเห็นเพิ่มเติมจากสมาชิกเพื่อสื่อสารณะระดับชาติ

การจัดสมาชิกเพื่อสื่อสารณะทำให้ได้ข้อเสนอเพิ่มเติม จาก 2 ช่องทางสำคัญ คือ

1. ข้อเสนอในรายการถกแถลง “เปิดบ้าน เปิดใจ คนไทยพีบีเอส” ซึ่งมีข้อเสนอที่สำคัญ ดังนี้

1.1. ไทยพีบีเอสจำเป็นต้องทำการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยอาจจ้างบุคคลภายนอกช่วยดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่ผ่านมาได้ผลเฉพาะกับคนภายในองค์กร และแฟนพันธุ์แท้ แต่ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายภายนอกและประชาชนทั่วไป

1.2. ในการเข้าสู่ยุคทีวีดิจิทัล ซึ่งมีการแข่งขันสูง รายการต้องเจาะจงกับกลุ่มเฉพาะเพิ่มขึ้น ต้องหา Trend Sector ให้ชัดว่าผู้ชมเป็นใคร อยู่ที่ไหน ทำไมจึงสนใจชมไทยพีบีเอส และปรับกระบวนการทัศน์ผู้ผลิตให้สอดคล้องกับแนวโน้มดังกล่าว

1.3. จากสถานการณ์ของการแข่งขัน ความต้องการของผู้ชมไทยพีบีเอสที่แตกต่าง หลากหลาย และพฤติกรรมชมโทรทัศน์ที่เปลี่ยนไป จึงจำเป็นที่ไทยพีบีเอสจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1) เพิ่มไทยพีบีเอสช่องที่ 2 โดยเร็ว

2) เพิ่มศักยภาพ และกระจายอำนาจการจัดการทีวี และศูนย์ข่าวภูมิภาค

3) พัฒนาสื่อวิทยุสำหรับกลุ่มเกษตรกร พ่อค้า-แม่ค้า กลุ่มแรงงาน รับจ้าง ฯลฯ และปรับรูปแบบการนำเสนอผ่านสื่อสมัยใหม่ที่เหมาะสมกับผู้ชมวัยหนุ่มสาว

1.4. เพิ่มรายการที่เป็นช่องทางการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งรายการพัฒนาให้ผู้ชมมีความเป็นมืออาชีพในอาชีพที่กำลังประกอบการ

1.5. สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งของ “เครือข่ายผู้ใช้ประโยชน์รายการของไทยพีบีเอส” เช่น เครือข่ายครูไทยพีบีเอส โดยสร้างการมีส่วนร่วมในการออกแบบรายการ และการจัดทำผังรายการที่เอื้อต่อการใช้รายการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน โดยเฉพาะโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล

1.6. เสริมศักยภาพกลุ่มเฉพาะให้สามารถเป็นผู้ผลิตรายการ ตลอดจนมีระบบในการติดตามผลลัพธ์ ผลกระทบจากรายการของไทยพีบีเอส เพื่อใช้ผลการศึกษาดังกล่าวในการสะท้อนคุณค่า และความคุ้มค่าของ ไทยพีบีเอสที่เป็นรูปธรรม

1.7. จากความคาดหวังของกลุ่มประเด็น และนักพัฒนา จึงได้เสนอให้ไทยพีบีเอสเป็นสื่อที่มีบทบาท นำในการจัดการทางสังคมอย่างสร้างสรรค์ (Social Organized Channel)

2. ข้อเสนอจากการประชุมห้องย่อยโดยเฉพาะจากกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์รายการ ซึ่งมีข้อเสนอ ดังนี้

2.1. จัดผังของไทยพีบีเอสเป็นแบบรายวันรายประเด็น เช่น วันจันทร์เป็นเรื่องทักษะชีวิต สลับกับข่าว วันอังคารเป็นเรื่องพหุวัฒนธรรมและความหลากหลายทางเพศ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนของนักเรียนในแต่ละวัน

2.2. ไทยพีบีเอสควรมีการจัด open house ในทุกพื้นที่ ทุกจังหวัด โดยสร้างอาสาสมัครในการจำลอง รายการไทยพีบีเอสลงไปในพื้นที่ เพื่อสร้างเครือข่าย นอกจากนี้ควรมีการแข่งขันของเด็กในการทำสื่อใน พื้นที่ในเรื่องที่น่าสนใจ

2.3. ไทยพีบีเอสควรนำเสนอเรื่องราวจากพื้นที่สร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ ที่ปัจจุบันหันมาทำอะไรใหม่ๆ มากขึ้น จึงควรนำเสนอเรื่องเหล่านี้มานำเสนอเป็นรายการ

2.4. สนับสนุนกิจกรรมบ้านหลังเรียน สอนภาษาอังกฤษเด็กหลังเลิกเรียน และสำรวจความเสียงเด็ก ในชุมชน โดยทำงานกับชุมชนและผู้ปกครอง ใช้สื่อ english breakfast เป็นสื่อในการเรียนการสอน

2.5. พื้นที่เยาวชนกลุ่มน้ำโขง มีการอนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิต ผลกระทบจากโครงการใหญ่ๆ โครงการ จากภาครัฐ ควรให้เยาวชนได้มีโอกาสนำเสนอเรื่องราวในพื้นที่ให้สาธารณะได้รับรู้ รวมทั้งหลักสูตร ท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งหากเรื่องราวเหล่านี้ได้ถ่ายทอดออกสู่สาธารณะจะเป็นประโยชน์มาก

2.6. รายการที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ไม่ควรนำเสนอเพียงเฉพาะครอบครัวเชิงเดี่ยวที่มีแต่เฉพาะพ่อแม่ ลูก อย่างเดียว แต่ควรต้องเชื่อมโยงครอบครัวที่รวมไปถึงคุณตา คุณยาย คุณปู่ คุณย่า หรืออื่นๆ ด้วย และ ควรระวัง content ของรายการให้มากขึ้น

2.7. ไทยพีบีเอสควรเชื่อมต่อกับองค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อเข้าถึงชุมชนเล็กชุมชนน้อยได้อย่าง ทั่วถึง

2.8. ควรปรับผังรายการสารคดีเที่ยงคืน เพราะเป็นรายการที่ดีมาก แต่ในช่วงเวลานั้นเด็กและเยาวชน เข้านอนแล้ว เป็นช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม

2.9. ควรพัฒนาสื่อการเรียน และทักษะ”การรู้เท่าทันสื่อ” ผลักดันผ่านสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ

2.10. ควรรวบรวมตัวเป็นเครือข่ายครูไทยพีบีเอส เพื่อประสาน ร่วมกันผลิตและนำสื่อมาใช้สอนที่ สอดคล้องกับกับการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเริ่มจากการประสานกับกลุ่มเครือข่ายครูที่มีอยู่ แล้ว

2.11. รายการต่างประเทศที่นำมาฉาย ควรใส่เสียงภาษาท้องถิ่น และรายการ Dr.Oz ซึ่งเป็นรายการที่ดี มีประโยชน์มาก ควรมีบทบาทเป็นภาษาท้องถิ่นด้วย เพราะจะทำให้ชาวบ้านไม่รู้สึกว่าไกลตัว

2.12. ควรเปลี่ยนชื่อรายการไทยเรียลเตอร์ เพราะทำให้เกิดการเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าเป็นการฉายเฉพาะภาพยนตร์ไทยเท่านั้น

2.13. ไทยพีบีเอสควรถ่ายทอดรายการทั้งหมดลงในวิทยุ เพื่อให้กลุ่มพ่อค้าแม่ขายในตลาด หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย สามารถติดตามรับฟังได้

2.14. กลุ่มเยาวชนเสนอให้ไทยพีบีเอสมีการสร้างเครือข่ายนักเรียน นักศึกษานอกจอ เพื่อดึงดูความสนใจจากเยาวชน

2.15. ไทยพีบีเอสควรมีการผลิตรายการที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นวัยรุ่นมากขึ้น ควรมีรายการวัยรุ่นคิดวัยรุ่นทำสะท้อนให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ในแนวคิดของวัยรุ่น

ข้อเสนอเชิงนโยบายที่สำคัญ

จากข้อมูลและเสียงสะท้อนจากการรับฟัง ชี้ชัดว่าไทยพีบีเอสยังมีจุดอ่อนและยังประสบปัญหาในการดำเนินงานหลายด้าน ผู้ชมผู้ฟังรายการจึงมีข้อเสนอทั้งในส่วนนโยบายการดำเนินงาน และข้อเสนอในการพัฒนารายการของไทยพีบีเอสตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. เร่งการขยายปริมาณและฐานผู้ชมผู้ฟังรายการ

ไทยพีบีเอสยังจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนผู้ชมผู้ฟังรายการ และเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน ทั้งเพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร และเป็นฐานสำคัญในการขอการสนับสนุนงบประมาณ จำนวนผู้ชมผู้ฟังรายการยังเป็นตัวชี้วัดความจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของสถานี ดังนั้นไทยพีบีเอสจึงจำเป็นต้องดำเนินการเชิงรุกเพื่อขยายฐานสมาชิกและจำนวนผู้ชมผู้ฟังรายการด้วยรูปแบบ วิธีการต่างๆ ดังนี้

1.1. แก้ปัญหาสัญญาณการรับชม

ปัญหาสัญญาณการรับชมรายการของไทยพีบีเอสเป็นประเด็นสืบเนื่องที่ยังไม่ปรากฏผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน การไม่สามารถรับสัญญาณของไทยพีบีเอส หรือรับสัญญาณได้แต่ภาพ-เสียงไม่คมชัด ยังพบอยู่ทั่วไปทั้งอาคารในเมือง ในย่านชุมชน และเขตชนบทห่างไกล ปัญหานี้มีความสัมพันธ์กับจำนวนผู้ชมผู้ฟังรายการของไทยพีบีเอสโดยตรง การจัดเวทีการรับฟังของสมาชิกสภาผู้ชมผู้ฟังรายการได้ข้อมูล

พื้นที่ประสบปัญหาที่ชัดเจนแล้วจำนวนหนึ่ง จึงควรที่ไทยพีบีเอสจะนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่อไป

1.2. ดำเนินมาตรการประชาสัมพันธ์เชิงรุกด้วยรูปแบบ วิธีการต่างๆ ดังนี้

- 1). การเข้าหากลุ่มผู้ชมผู้ฟังในลักษณะของเวทีไทยพีบีเอสสัญจรในภูมิภาคต่าง ๆ ร่วมกับสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ กลุ่มประเด็น เพื่อการประชาสัมพันธ์ และนำสิ่งดี ๆ ของทางสถานีบริการแก่ประชาชน
- 2). จัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนา ร่วมกับกลุ่มที่มีฐานสมาชิกจำนวนมาก เช่น สถาบันการศึกษา องค์กรธุรกิจ องค์กรจิตอาสา ฯลฯ
- 3). จัดจ้างหน่วยงานภายนอกรับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายภายนอกและประชาชนทั่วไป ได้ผลเฉพาะกับคนภายในองค์กร แพนพังก์แท้เป็นหลัก

1.3. เพิ่มความดึงดูดใจและคุณภาพของรายการ โดยมีข้อเสนอเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

- 1). การทำรายการให้มีอัตลักษณ์เฉพาะ เช่น รายการตอบโจทย์ในอดีต รายการภัตาคารบ้านทุ่ง รายการขนมไทยอะไรเอ่ย ฯลฯ
- 2). เพิ่มรายการที่เป็นประเด็นร้อน เพราะประเด็นร้อนจะมีผู้สนใจเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากไทยพีบีเอสนำเสนอประเด็นร้อนอย่างสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น จะทำให้มีผู้ติดตามชมรายการของทางสถานีมากขึ้นเช่นกัน
- 3). เพิ่มรายการและคุณภาพรายการเชิงสืบสวนสอบสวน และนำเสนอเจาะลึก เกาะติดสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง
- 4). เพิ่มรายการที่สร้างความบันเทิง ชมอย่างผ่อนคลายเพื่อดึงดูดใจกลุ่มผู้ที่ยังไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส
- 5). พัฒนาฉากของรายการต่างๆ ให้ครบถ้วน และทำให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. เพิ่มศักยภาพบุคลากรของไทยพีบีเอสในส่วนต่างๆ ดังนี้

- 2.1. พัฒนา ขระระดับ ปรับกระบวนการทัศน์ผู้ผลิตให้มีความศักยภาพทางการแข่งขันในยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น
- 2.2. พัฒนาผู้ดำเนินรายการของไทยพีบีเอสให้มีบุคลิกภาพเฉพาะตัว ดำเนินรายการได้อย่างเป็นธรรมชาติ และมีลักษณะเป็นมืออาชีพยิ่งขึ้น
3. เตรียมความพร้อมในการการแข่งขันในยุคดิจิทัล และจากสถานการณ์ที่ความต้องการของผู้ชมผู้ฟังรายการที่แตกต่าง หลากหลาย และพฤติกรรมชมโทรทัศน์ที่เปลี่ยนไป จึงจำเป็นต้องดำเนินการ ดังนี้

3.1. เพิ่มไทยพีบีเอสช่องที่ 2 โดยเร็ว

- 3.2. กระจายอำนาจการจัดการทีวี ศูนย์ข่าวภูมิภาค และพัฒนาสถานีภูมิภาคต่างๆ ให้มีศักยภาพและขีดความสามารถเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการผลิตรายการที่ตอบสนองต่อภูมิภาค และการลงพื้นที่ติดตาม รายงานข่าวต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

3.3. พัฒนาสื่อวิทยุสำหรับกลุ่มเกษตรกร พ่อค้า-แม่ค้า กลุ่มแรงงาน รับจ้าง ฯลฯ และปรับรูปแบบการนำเสนอผ่านสื่อยุคใหม่ที่เหมาะสมกับผู้ชมวัยหนุ่มสาว

4. จัดทำผังรายการที่ง่ายในการจดจำ โดยจัดผังรายการเป็นช่วงเวลาแยกตามประเภทรายการ และจัดทำผังรายการให้ดูง่าย ไม่แน่นเกินไป

5. ปรับปรุงเว็บไซต์ของทางสถานีให้มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจน แยกเป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน ใช้งานง่าย

6. พัฒนาวิทยุของทางสถานีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และประชาสัมพันธ์รายการทางวิทยุให้รับรู้ทั่วกัน และระหว่างที่ทางสถานียังขาดความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และอุปกรณ์ในการออกอากาศให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ควรพิจารณาความเป็นไปได้ในการสร้างเครือข่ายกับวิทยุชุมชนในภูมิภาคต่างๆ พร้อมพัฒนารูปแบบรายการและการจัดการให้เป็นต้นแบบของวิทยุชุมชนของประเทศ และไทยพีบีเอสควรเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนการจัดตั้งที่วิทยุชุมชนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เทคนิค และค่าใช้จ่ายพื้นฐานในการดำเนินงานแก่สถานีเครือข่ายของไทยพีบีเอส

7. เร่งสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายสื่อชุมชน เพื่อเป็นช่องทางในการนำรายการ ข้อมูล ข่าวสาร ของไทยพีบีเอสสู่การรับรู้และการใช้ประโยชน์แก่ประชาชน โดยอาจใช้โอกาสของการจัดสัมมนาเพื่อนสื่อสารณะระดับชาติในการประชุมวางแผนการทำงานร่วมกัน หรือใช้โอกาสอื่นตามความเหมาะสม

8. สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งของ “เครือข่ายผู้นำรายการของไทยพีบีเอสไปใช้ประโยชน์” เช่น เครือข่ายครูไทยพีบีเอส โดยมีการร่วมในการออกแบบรายการ และการจัดทำผังรายการที่เอื้อต่อการใช้รายการสนับสนุนการเรียนการสอน โดยเฉพาะ โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล ตลอดจนเสริมศักยภาพกลุ่มเฉพาะให้สามารถเป็นผู้ผลิตรายการ โดย

8.1. จัดผังของไทยพีบีเอสเป็นแบบ รายวันรายประเด็น เช่น วันจันทร์เป็นเรื่องทักษะชีวิต สลับกับข่าว วันอังคารเป็นเรื่องพหุวัฒนธรรมและความหลากหลายทางเพศ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนของนักเรียนในแต่ละวัน

8.2. ไทยพีบีเอสควรมีการจัด open house ในทุกพื้นที่ ทุกจังหวัด โดยสร้างอาสาสมัคร ในการจำลองรายการไทยพีบีเอสลงไปในพื้นที่ เพื่อสร้างเครือข่าย นอกจากนี้การให้เด็กแข่งขันทำสื่อในพื้นที่เป็นเรื่องที่น่าสนใจ

9. พัฒนานักข่าวพลเมืองทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

10. พัฒนาระดับคุณภาพความเป็นพลเมืองของผู้ชมและผู้ฟังรายการ รวมทั้งเสริมศักยภาพและพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายแกนประสานเพื่อนสื่อสารณะให้เป็นการกำลังสนับสนุนการดำเนินงานของไทยพีบีเอสได้อย่างแท้จริง

11. เร่งดำเนินการจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อสาธารณะ โดยรับเงินสนับสนุนจากประชาชนทั่วไป ค่าธรรมเนียมจากสมาชิก และการหารายได้ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ขัดกับพระราชบัญญัติการจัดตั้ง ส.ส.ท. การจัดตั้งกองทุนดังกล่าว นอกจากประโยชน์ด้านการระดมทุนแล้ว(ซึ่งอาจเป็นเงินที่ไม่มาก) แต่เป็นการตรวจสอบความนิยม และจำนวนผู้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสได้อีกทางหนึ่งด้วย

12. เพิ่มบทบาทของไทยพีบีเอสในการเป็นผู้นำด้านการจัดการทางสังคม (Social Organizer Channel) และเพิ่มความสำคัญต่อกิจกรรมการขับเคลื่อนสังคมที่ไม่ผ่านจรรยาบรรณเพื่อให้องค์กรเป็นที่ยอมรับ ได้รับความศรัทธาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วม การสานพลังภาคีการพัฒนาต่างๆ และการให้บริการแก่สังคม กิจกรรมดังกล่าวควรใช้ศักยภาพของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ แคนประสาน และเพื่อนสื่อสารสาธารณะที่มีอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ

13. พัฒนาระบบในการติดตาม ประเมินผลลัพธ์ ผลกระทบจากรายการของไทยพีบีเอส เพื่อใช้ผลการศึกษาดังกล่าวในการสะท้อนคุณค่า และความคุ้มค่าของการจัดตั้ง ไทยพีบีเอส

ข้อเสนอเพื่อการปรับปรุงรายการ

1. ข้อเสนอทั่วไป

1.1 รายการของไทยพีบีเอสควรมุ่งเน้นการนำเสนอเชิงสร้างสรรค์ เสนอข้อมูล สารคดี เนื้อหาเชิงบวกเป็นสำคัญ ไม่ใช่เรื่องร้ายในการดึงความสนใจในการติดตามชมและฟังรายการ รายการของไทยพีบีเอสควรมีข้อเสนอในมิติที่แตกต่าง ทั้งนี้ เพราะการนำเสนอข้อมูลด้านดีจะเป็นการสร้างการรับรู้ ความรู้สึกที่ดี บ่มเพาะความคิด ทักษะคิดที่ดีงาม ซึ่งจะมีส่วนในการสร้างสังคมคุณภาพและคุณธรรมตามเป้าหมายของ ส.ส.ท.

1.2 รายการดีๆของทางสถานีไม่ควรนำเสนอในเวลาเดียวกับรายการยอดนิยมในสถานีกระแสหลักช่องอื่น เพราะผู้ชมต้องการชมทั้งสองรายการ

2. ข้อเสนอเฉพาะประเภทรายการ

2.1. รายการข่าวและรายการที่เกี่ยวข้องกับข่าว

- 1) เพิ่มความรวดเร็วในการเข้าถึงเหตุการณ์และแหล่งข่าว
- 2) เจาะลึกข่าว และติดตามอย่างต่อเนื่อง
- 3) พิจารณาให้ความสำคัญกับข่าวท้องถิ่น ข่าวในภูมิภาคเพิ่มขึ้น
- 4) ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอรายการที่สถานีเป็นฝ่ายผลิตให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ให้มีความน่าสนใจ ทันสมัย ไม่จำเจ

2.2. รายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว

- 1) ควรเปิดกว้างให้เด็ก เยาวชนหลากหลายกลุ่ม และควรมีจำนวนเยาวชนเข้าร่วมรายการเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผู้ดำเนินรายการควรให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น
- 2) ประเด็นที่นำเสนอควรมีความหลากหลายยิ่งขึ้น เพิ่มรายการ โดยเฉพาะรายการสำหรับเด็ก เยาวชน (เด็กโต)
- 3) เพิ่มรายการที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนในระบบปกติ เช่น การติว การสอนเสริม และรายการทางวิชาการอื่นๆ
- 4) นำเสนอรายการที่สร้างแรงบันดาลใจจากบุคคลสาธารณะ เยาวชนที่ประสบความสำเร็จ

5) พิจารณาเพิ่มรายการเพลงของเด็ก การประชันความสามารถเชิงสรีรศาสตร์ของเด็กและเยาวชน

2.3 รายการสาระบันเทิง

- 1) ปรับละครของทางสถานีให้มีความบันเทิงยิ่งขึ้น
- 2) ทำละครมีสาระในมุมเบาๆ หรือมุมตลกบ้าง เพื่อดึงความสนใจผู้ชมที่ชอบละครเบาสมอง
- 3) หาแนวละครที่เป็นอัตลักษณ์ของไทยพีบีเอสที่ชัดเจน

2.4 รายการขับเคลื่อนเชิงประเด็น

1) ดำเนินรายการเชิงประเด็นที่มีอยู่แล้วอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มการเจาะลึก และนำเสนอเรื่องที่ใกล้ตัวผู้ชมผู้ฟัง เช่น การทุจริตในท้องถิ่น การจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น ปัญหาสังคมในชุมชน ปัญหาครอบครัว ฯลฯ ทั้งนี้การนำเสนอมุ่งการรู้เท่าทัน และการสร้างภูมิคุ้มกันในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น เป็นสำคัญ

2) เพิ่มประเด็น หรือเพิ่มความเข้มข้นในการนำเสนอในประเด็นต่อไปนี้

2.1) การจัดการทรัพยากรและที่ดินทำกิน ทั้งในส่วนของดิน น้ำ ป่า ทะเลสาบ แร่(ทองคำ โปแตส ยิปซัม) และการจัดการที่ดินของรัฐ ทั้งในด้านความเป็นธรรมในการจัดการถือครองที่ดิน เขตทับซ้อนบนที่ดิน การแก้ปัญหาที่ดินทำกิน และประเด็นอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2.2) การจัดการพลังงาน และการขุดเจาะน้ำมัน โดยเฉพาะการขุดเจาะในพื้นที่เสี่ยงต่อการท่องเที่ยว และแหล่งอาหาร

2.3) ผลกระทบจากโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ เช่น โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2.2 ล้านบาท โครงการจัดการน้ำ 3.5 แสนล้านบาท โครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกปากบารา เป็นต้น

2.4) ผลกระทบจากแผนพัฒนาต่างๆ เช่น แผนพัฒนาภาคใต้ แผนพัฒนาระบบการขนส่งเชื่อมโยงในภูมิภาค แผนพัฒนาพลังงาน ฯลฯ

2.5) การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ โดยเฉพาะปัญหาหมอกควัน น้ำเสีย ขยะ และมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชนทั้งในระดับชาติ และระดับชุมชน

2.6) ปัญหาสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ทั้งในด้านความรุนแรง อบายมุข ยาเสพติด และการคุกคามจากวัฒนธรรมต่างชาติ

2.7) การเมืองภาคพลเมือง ทั้งในด้านการรู้และการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของตนเอง การตระหนักถึงหน้าที่ของพลเมือง การใช้สิทธิทางการเมืองอย่างถูกต้อง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีบนหลักของการจัดการตนเอง

2.8) ปัญหาแรงงานข้ามชาติและผู้อพยพ (โรฮิงญา)

2.9) การจัดการพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอที่เป็นความต้องการเฉพาะกลุ่มประเด็นที่หลากหลาย บางข้อเสนอมีความชัดเจนมาก สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที ในขณะที่บางข้อเสนอจำเป็นต้องมีการถกแถลงเพิ่มเติมให้มีความชัดเจน และศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินการ

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ

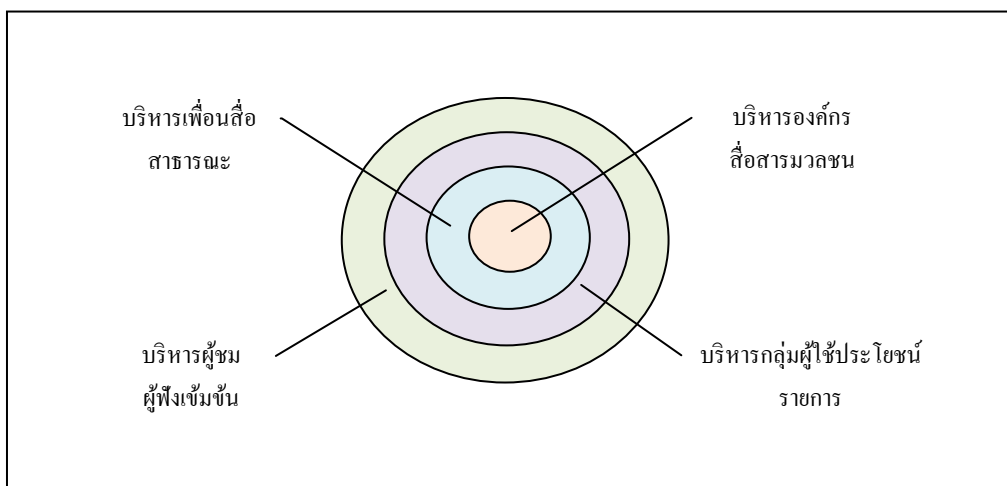
ในการตอบสนองต่อข้อเสนอและความคาดหวังของสังคม ตลอดจนการพัฒนาองค์กรตามให้บรรลุนิติสัมพันธ์ในสถานการณ์ของการแข่งขันอย่างรุนแรง ไทยพีบีเอสจำเป็นต้องขยายขอบเขต มุมมองใหม่ด้านการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายตามข้อ 1-13 ไทยพีบีเอสควรได้ยกระดับการบริหารจัดการในมิติต่างๆ ดังนี้

1. ขยายขอบเขตงานทางการบริหาร

การบริหารสื่อสารณะเพื่อตอบสนองข้อเสนอเชิงนโยบายและพัฒนาองค์กรให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดมีขอบเขตประเด็นงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าการบริหารสถานีโทรทัศน์และองค์กรสื่อสารมวลชนโดยทั่วไป เพราะปัจจัยของความสำเร็จที่สำคัญของการบริหารสื่อสารณะคือพลังการมีส่วนร่วมของผู้ชม ผู้ฟังรายการ และภาคีทางสังคมต่างๆ ดังนั้นการบริหารไทยพีบีเอสจึงมีภาคส่วนที่ต้องวางระบบในการดูแลให้ครอบคลุมงาน ดังนี้

- 1.1. งานบริหารองค์กรสื่อสารมวลชน
- 1.2. งานบริหารเพื่อนสื่อสารณะ
- 1.3. งานบริหารภาคีผู้ใช้ประโยชน์จากรายการ
- 1.4. งานบริหารกลุ่มผู้ชมและผู้ฟังรายการเข้มข้น

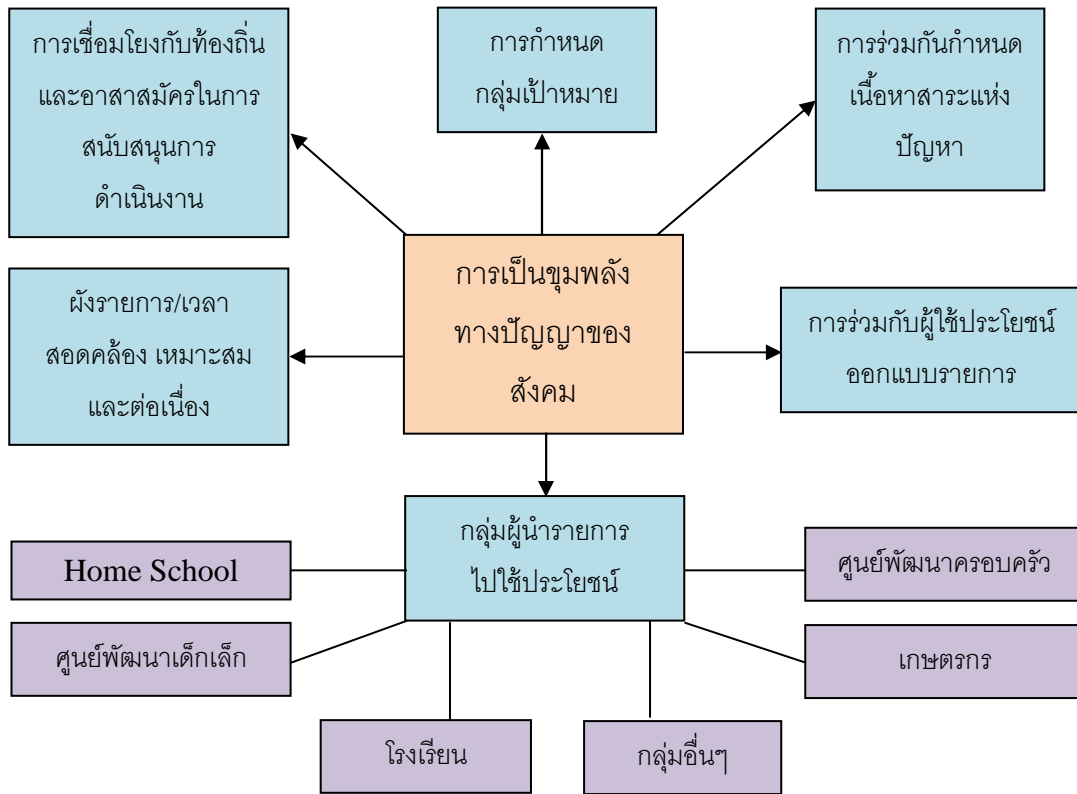
การบริหารกลุ่มภาคีทั้ง 4 ประเภท จำเป็นต้องมีระบบในการจัดการ เชื่อมโยงเพื่อสานพลังขับเคลื่อนงานของไทยพีบีเอสได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยรูปแบบความสัมพันธ์อาจเกาะเกี่ยวกันได้ตามแผนภูมิด้านล่าง

แผนภูมิที่ 4. ขอบเขตการบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนงานสู่วิสัยทัศน์ของไทยพีบีเอส

2. พัฒนาระบบและยุทธศาสตร์ในการเป็น”ชุมพลังทางปัญญาของสังคม”

ผู้ชมผู้ฟังรายการมีความคาดหวังให้”ไทยพีบีเอส”เป็นชุมพลังทางปัญญาของสังคม” ซึ่งผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยยุทธศาสตร์และระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อเชื่อมโยงทั้งในเชิงเนื้อหาสาระ กลุ่มผู้ผลิต และกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ต่างๆ ตามแผนภูมิด้านล่าง

3. เสริมศักยภาพและเชื่อมโยงภาคีผู้ใช้ประโยชน์รายการของ ไทยพีบีเอสอย่างเป็นระบบและครบวงจร ประกอบด้วย

- 3.1. การสร้างเครือข่ายผู้ชมและผู้ฟังรายการ ผู้ใช้ประโยชน์จากรายการ
- 3.2. การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายในการร่วมผลิตรายการ
- 3.3. การนำเสนอรายการผ่านจอไทยพีบีเอส
- 3.4. การติดตาม ประเมินคุณค่าและผลกระทบจากรายการ

4. การพัฒนายุทธศาสตร์การสื่อสารเพื่อยกระดับการเป็นพลเมือง

วิสัยทัศน์ของไทยพีบีเอสคือการสร้างสังคมคุณภาพและคุณธรรม ซึ่งความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ดังกล่าวมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถในการสร้างการเปลี่ยนแปลงความคิด และพฤติกรรมของผู้ชมและผู้ฟังรายการให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ไทยพีบีเอสจึงควรมียุทธศาสตร์เชิงกระบวนการตามลำดับ ดังนี้

- 4.1. การสร้างความน่าสนใจของไทยพีบีเอส
- 4.2. การสร้างความต้องการใหม่
- 4.3. การพัฒนาผู้ชมและผู้ฟังรายการ
- 4.4. การเปลี่ยนความคิด ปรับพฤติกรรมสู่การเป็นพลเมือง

ข้อเสนอต่อสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ

การขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสื่อสาธารณะเป็นความรับผิดชอบร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบทบาทที่แตกต่างกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน จากความคาดหวัง และข้อเสนอที่ได้รับจากการรับฟัง จำเป็นที่สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสต้องยกระดับการมีส่วนร่วมจากการ”ร่วมแบบ Passive Participation”สู่การร่วมแบบ Active Participation” โดยกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของสภาฯ เชิงกว้างตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. องค์การแพร่ภาพและกระจายเสียงสาธารณะแห่งประเทศไทย มากกว่าการทำหน้าที่ในขอบเขตตามประกาศของ ส.ส.ท. ด้วยมุมมองดังกล่าว สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสจึงควรร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติ หรือ “งานขับเคลื่อน” เพื่อหนุนเสริมความสำเร็จของข้อเสนอในด้านต่างๆ ดังนี้

1. รวมกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์รายการของไทยพีบีเอส เช่น กลุ่มครูไทยพีบีเอส กลุ่มเยาวชนไทยพีบีเอส ฯลฯ และเป็นแกนประสานเชื่อมโยงการจัดทำรายการและการพัฒนาต่างๆ กับไทยพีบีเอส
2. ติดตาม ประเมินผล ค้นหารกรณีรูปธรรมที่เป็นผลการใช้ประโยชน์ไทยพีบีเอส เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สร้างสรรค์ผลงาน และสะท้อนคุณค่าของการดำรงอยู่ของไทยพีบีเอส
3. เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร คำแนะนำต่างๆ เพื่อสร้างความสนใจต่อไทยพีบีเอส และการเป็นผู้ชมสื่อที่มีคุณภาพในยุคของสื่อดิจิทัล

สรุป

ไทยพีบีเอสเป็นสถานีที่โดดเด่นในการนำเสนอเรื่องราวรอบด้าน ครอบคลุมหลายประเด็นปัญหาของสังคม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แต่สถานียังมีข้อบกพร่องในด้านผังรายการ และเวลาที่ออกอากาศที่เหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภทแต่ละช่วงอายุ และการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต

ในการดำเนินงานไทยพีบีเอสมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เพราะไม่สามารถโฆษณาสินค้าเพื่อหารายได้เพิ่ม กรณีดังกล่าวได้มีข้อเสนอให้ทางสถานีพิจารณานิยามของการโฆษณาในมิติใหม่ เพราะอาจเปิดช่องให้ทางสถานีหารายได้ในการพัฒนางานได้เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้สถานีควรสร้างความเป็นเจ้าของร่วมของประชาชนให้มากขึ้น โดยการจัดตั้งสภาผู้ใช้ประโยชน์รายการ เช่น สภาครูไทยพีบีเอส สภาเด็กและเยาวชนไทยพีบีเอส และสภาผู้ชมในระดับพื้นที่ เพื่อช่วยเหลือในการขยายฐานผู้ชมผู้ฟังรายการ และการจัดกิจกรรมอื่นๆของไทยพีบีเอส

ในด้านสื่อออนไลน์และสื่อรูปแบบใหม่ ไทยพีบีเอสควรทำคลิปแนะนำการเข้าถึงและใช้อย่างสร้างสรรค์ และจัดทำรายการที่เหมาะสมแก่การเผยแพร่ผ่านช่องทางดังกล่าว และควรปรับปรุงแนวทางในการนำเสนอสื่อออนไลน์ โดยการปรับปรุงหน้าเว็บไซต์ ระบบสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้การเข้าถึงระบบทางอินเทอร์เน็ตเป็นไปโดยง่าย ทำให้ผู้ผลิตและสถานีได้รับข้อคิดเห็นจากผู้ชมไปพร้อมกัน และใช้สื่อออนไลน์เป็นพลังในการขับเคลื่อนสังคมควบคู่กับการนำเสนอผ่านรายการตามปกติของไทยพีบีเอส